

ο α, διότι ἄλλως δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ὑπερνικηταί· ἐὰν δὲ ἔχωσι χαρακτηῖρα πρέπει νὰ ἐνθυμῶνται τοὺς λόγους τοῦ ἀρχιποιμένου· «τὰ προβάτά μου (ὑπ)ἀκούει τῆς φωνῆς μου... καὶ ἀκολουθοῦσί με, ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν... ὅτι οὐκ οἶδαςι τὴν φωνὴν τῶν ἀλλοτρίων». (Ἰωάν. ι' 5, 27). Καθῆκον ἐπομένως παντὸς προβάτου εἶναι νὰ λάβῃ εἰδικὴν γνῶσιν τοῦ ἀγέλατος καὶ τοῦ τρόπου, καὶ διαγωγῆς παντὸς ἀδελφοῦ, προτοῦ οὔτοι ὑποβοηθήσωσιν αὐτόν εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐπισκόπου, εἴτε τοπικοῦ εἴτε γενικοῦ. Οὔτοι πρέπει πρῶτον νὰ πεισθῶσιν, ὅτι αὐτὸς κατέχει τὰς πραγματικὰς ιδιότητας καὶ προσόντα πρεσβυτέρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ—ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ θεμελιώδη δόγματα τοῦ εὐαγγελίου,—τὴν καταλλαγὴν, τὴν διὰ τοῦ πλυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἀπολύτρωσιν, καὶ πλήρη ἀφιέρωσιν εἰς Αὐτόν, εἰς τὴν ἀλήθειάν του, εἰς τοὺς ἀδελφούς του, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Οὔτοι δεόν νὰ ἐπιδεικνύωσιν ἔλεος καὶ συμπάθειαν πρὸς τὰ ἀσθενέστερα ἄρνία, καὶ πρὸς πάντα τὰ διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς χωλὰ πρόβατα· ἀλλὰ θὰ παρεβιάζον τὰς Θεοδιατάξεις, ἐὰν ἐξέλεγον τοιοῦτους, ὡς πρεσβυτέρους, ἢ διευθυντὰς τῶν τάξεων. Δὲν πρέπει νὰ συμπαθῶσι πρὸς τοὺς τράγους, ἢ πρὸς τοὺς ἐν ἐνδύμασι προβάτου λύκους, οἵτινες ἀγωνίζωνταν διὰ θέσεις καὶ ἐξουσίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Πρέπει δὲ νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, θὰ ἦτο εὐτυχεστέρα ἄνευ δημοσίου τινὸς ὑπηρέτου, παρὰ νὰ ἔχῃ ὡς διάκονόν της χρυσόστομόν τινα «τράγον» ὅστις βεβαιῶς δὲν θὰ «ᾠδήγῃ τὰς καρδίας πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ» ἀλλὰ δελεαστικῶς πρὸς πονηρὰς κατευθύνσεις. Περὶ τῶν τοιούτων ὁ Κύριος ἡμῶν προειδοποίησε τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ δὲ Ἀπόστολος περιγράφων τοὺς τοιοῦτους λέγει· «ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα (πονηρὰς κακοβούλους διδασκαλίας) τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (ἐντέχνως ἐπισύροντες πρὸς ἑαυτοὺς ὁπαδοὺς). Ὁ Ἀπόστολος λέγει ὅτι πολλοὶ ἐξακολουθήσουσι ταῖς ἀσελγείαις αὐτῶν, δι' οἷς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται.—Πράξ. κ' 30. Β' Πέτρ. θ' 2.

Τοῦτ' αὐτὸ βλέπομεν καὶ σήμερον. Πολλοὶ κηρύττουσιν ἑαυτοὺς μᾶλλον, ἢ τὸ Εὐαγγέλιον, τὰ χαρὰς εὐαγγέλια τῆς Βασιλείας· παρασύρουσι μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν καὶ τῶν ἀποχρώσεών των, μᾶλλον παρὰ νὰ προσελκύωσιν αὐτούς, καὶ νὰ τοὺς ἐνώνωσι μόνον μετὰ τοῦ Κυρίου, ὡς μέλη τοῦ σώματός του. Οὔτοι ζητοῦσι νὰ εἶναι κεφαλαὶ ἐκκλησιῶν, ἀντὶ νὰ κάμνωσιν ὥστε πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος νὰ ἀποβλέπωσι πρὸς τὸν Κύριον κατ' εὐθείαν, ὡς τὴν Κεφαλὴν αὐτῶν. Ἀπὸ πάντας τοὺς τοιοῦτους πρέπει νὰ ἀπομακρυνάμεθα—τῶν ἀληθῶν προβάτων οὐδεμίαν παρεχόντων αὐτοῖς ὑποστήριξιν ἐν τῇ πεπλανημένῃ αὐτῶν πορείᾳ. Ὁ Παῦλος λέγει περὶ αὐτῶν, ὡς ἐχόντων μορφὴν εὐσεβείας, ἀλλ' ἡρνημένων τὴν

δύναμιν αὐτῆς. (Β' Τιμοθ. γ' 5). Οὗτοι φιλονεικοῦσι διὰ ἡμέρας τύπους, τελετάς, ἐκκλησιαστικά ἄξιώματα, κλπ. καὶ μεγάλως ἐκτιμῶνται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' εἶναι βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου λέγει ὁ Ἀπόστολος. Τὸ ἀληθὲς ποίμνιον ὅχι μόνον πρέπει νὰ εἶναι προσεκτικόν ὅπως ἀναγνωρίζῃ τὴν φωνὴν τοῦ ἀληθοῦς Ποιμένος, καὶ νὰ ἀκολουθῇ αὐτόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνθυμῶνται ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθῶσιν, οὔτε νὰ ὑποστηρίζωσιν, οὔτε νὰ ἐνθαρρύνωσιν ἐκείνους οἵτινες ζητοῦσι τὰ ἑαυτῶν. Πᾶς ὅστις θὰ ἐκρίνεται ἄξιος ἐμπιστοσύνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ νὰ γείνη πρεσβύτερος, ὁ τοιοῦτος δέον νὰ εἶναι λίαν γνωστός ἐκ τῶν προηγουμένων, ὅπως δικαιόνη τὴν τοιαύτην ἐμπιστοσύνην. Ἐνεκεν τούτου ὁ Ἀπόστολος λέγει «ὄχι νεόφυτος». Ὁ νεοκατήχητος πιθανὸν νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ζημίαν. καὶ νὰ ζημωθῇ καὶ ὁ ἴδιος ἐπίσης ἔνεκεν ὑπερηφανείας, καὶ τοιοτοτρόπως νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν Κύριον, καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὴν πρὸς τὴν Βασιλείαν στενὴν ὁδόν.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (*) δίδει λίαν σαφῇ συμβουλὴν, ὅσον ἀφορᾷ, τὸ τίς δύναται καταλλήλως νὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς πρεσβύτερος—περιγράφων ἐν λεπτομερείαις τὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος, τὸν ὁποῖον οὔτοι δέον νὰ κατέχωσι, κλπ. Εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου (Α' Τιμ. γ' 1-7) ἐπαναλαμβάνει τὰ ἴδια μὲ ὀλίγον διάφορον γλῶσσαν. Ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τὸν Τίτον, ὅστις προφανῶς ἦτο ἕτερος γενικὸς ἐπίσκοπος (Τίτ. α' 5-11) περιγράφει τὰ καθήκοντά των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου λέγει, «πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν, παρακαλῶ, ὁ συμπρεσβύτερος... ποιμάνετε τὸ ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐν ὑμῖν, ἐπισκοποῦντες... μὴ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου».—Α' Πέτρ. ε' 1-3.

Οὗτοι πρέπει νὰ εἶναι ἀγαθοὶ ἄνδρες, διάγοντες ἀγνὴν ζωὴν, μὴ ἔχοντες περισσοτέραν τῆς μᾶς γυναικός, καὶ ἐὰν ἔχωσι τέκνα, πρέπει νὰ γίνηται φανερόν εἰς ποῖον βαθμόν ὁ γονεὺς ἐξήσκησεν ὑγιᾶ ἐπίδρασιν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἑαυτοῦ οἰκογενείᾳ, διότι πρέπει λογικῶς νὰ κριθῇ, ὅτι ἐὰν ὁ τοιοῦτος ἐλοξοδρόμησεν εἰς τὰ πρὸς τὰ τέκνα αὐτοῦ καθήκοντα, θεβαίως θὰ ἀποδειχθῇ ὅχι συνετός, ἢ θὰ παρεκκλίνῃ εἰς τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν γενικὴν διακονίαν μεταξὺ τῶν τέκνων τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Δὲν πρέπει νὰ εἶναι δίγλωσσος, ἢ ἀπατηλός, ἢ φωνασκός, ἢ φίλερις. Πρέπει νὰ ἔχῃ καλὴν φήμην ἐκ τῶν ἔξωθεν τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι ὅτι ὁ κόσμος θὰ ἀγαπήσῃ ποτε, ἢ καταλλήλως θὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς ἁγίους, ἀλλ' ὅτι ὁ κόσμος τοῦλάχιστον πρέπει νὰ εἶναι ἀνίκανος

(*) Α' Τιμ. γ' 2. ε' 17. Α' Θεσ. ε' 12, Ἰάκ. ε' 14.

νὰ ὑποδείξη τι τὸ ἐξευτελιστικόν, ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὡς πρὸς τὴν τιμότητα, εὐθύτητα, ἡθικότητα, καὶ εἰλικρίνειαν αὐτῶν. Οὐδεὶς δὲ περιορισμὸς ὑφίσταται, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν πρεσβυτέρων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐπιπροσθέτως δὲ πρὸς τοὺς ἄνωθι περιορισμούς, ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ πρεσβύτερος εἶναι «διδασκικός» δηλαδὴ πρέπει νὰ ἔχη ἱκανότητα διδασκάλου, ἐξηγητοῦ, καὶ ἐρμηνευτοῦ τοῦ Θεοῦ Σχεδίου, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ ὑποβοηθῇ τὸ ποίμνιον τοῦ Κυρίου ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. Δὲν εἶναι οὐσιῶδες πρᾶγμα δι' ἓνα πρεσβύτερον, ὅπως κατέχη τὰ τάλαντα ἢ τὰ προσόντα «προφήτου», ἢ δημοσίου ὁμιλητοῦ.—πιθανὸν νὰ ὑπάρχωσι τινες ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ, κατέχοντες προσόντα περὶ τὸ διδάσκειν, καὶ ἄλλας ιδιότητας ποιμενικάς ἐνὸς πρεσβυτέρου, καὶ ἐν τούτοις πιθανὸν οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ κατέχη τὰ προσόντα ἐνὸς δημοσίου κήρυκος, ἢ ἐξηγητοῦ τοῦ Θεοῦ σχεδίου. Πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἐγείρῃ τοιοῦτους ὑπηρέτας, καθόσον θὰ παρίσταται ἀνάγκη ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ οὐδεὶς τοιούτος τότε πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ. Δυνάμεθα δὲ ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν λίαν εὐημερουσῶν ἐκκλησιῶν, ὁμάδων ἢ συναθροίσεων, εἶναι ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχουσι μεγάλα τάλαντα εἰς τὸ δημοσίως κηρύττειν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐπομένως, αἱ Γραφικαὶ μελέται ἀποτελοῦσι κανόνα μᾶλλον ἢ ἐξαίρεσιν. Αἱ Γραφαὶ σαφῶς δεικνύουσιν ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ συνήθεια ἐν τῇ ἀρχηγόνῳ ἐκκλησίᾳ, ἐπίσης· καὶ ὅτι ὅταν οὗτοι συνήρχοντο ἐπὶ τὸ αὐτό, εὐκαιρία τις παρείχετο διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν διαφόρων ταλάντων, ἅτινα κατεῖχοντο ὑπὸ διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος—εἰς διὰ νὰ ὁμιλῇ, ἄλλοι διὰ νὰ προσεύχωνται, καὶ πολλοὶ, ἂν ὅχι ὅλοι διὰ νὰ ψάλλωσιν. Ἡ πεῖρα φαίνεται νὰ δεικνύῃ, ὅτι αἱ ὁμάδες ἐκεῖναι ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, αἵτινες ἀκολουθοῦσι τὸν κανόνα τοῦτον λίαν στενῶς, λαμβάνουσι τὴν μεγαλητέραν ποσότητα τῆς εὐλογίας, καὶ ἀναπτύσσουσι τοὺς ἰσχυροτέρους χαρακτῆρας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀκούεται ἀπλῶς διὰ τοῦ ὧτός ὅσονδῆποτε καλῶς καὶ ἐὰν ἐλέγχθῃ, ὅσονδῆποτε καλὸν καὶ ἐὰν εἶναι, δὲν ἐντυποῦται ἐπὶ τῆς καρδίας τόσον, ὅσον, ἐὰν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄτομον ἐξήσκει τὴν ἰδίαν ἐαυτοῦ διάνοιαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθὼς βεβαίως τοῦτο συμβαίνει εἰς τινὰ συνάθροισιν πρὸς μελέτην τῆς Γραφῆς, ἥτις διευθύνεται ὁρμοδίως, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν πάντες πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωνται ὅπως λαμβάνωσι μέρος.

Ἄλλοι ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, οἵτινες δὲν θὰ ἦσαν τόσον κατὰλληλοι πρὸς διδασκαλίαν, δύνανται νὰ περιορίζωνται μόνον εἰς τὸ ἐαυτῶν τάλαντον τῆς προσευχῆς, καὶ τῶν ὁμολογιῶν, αἵτινες δέον νὰ ἀποτελῶσι μέρος, καὶ νὰ εἶναι ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν διαφόρων συναθροίσεων τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου. Ὅστις εὐρί-

σκεῖ ἑαυτὸν ἔχοντα τὸ καλὸν τάλαντον τῆς προτροπῆς, πρέπει νὰ ἐξασκῇ τὸ τάλαντον ἐκεῖνο, μᾶλλον ἢ νὰ ἀφήσῃ τὸ τάλαντον ἐκεῖνο νὰ ὑπνώττῃ, καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξασκῇ τάλαντον, τὸ ὁποῖον δὲν κατέχει εἰς εἰδικόν τινα βαθμόν. Ὁ Ἀπόστολος λέγει· «ὁ προτρέπων ἅς καταγίνεται εἰς τὴν προτροπὴν»,—ἅς διευθύνῃ τὴν ἱκανότητά του καὶ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, πρὸς ἐκείνην τὴν διευθύνσιν, ὁ διδάσκων (ὅστις ἔχει τάλαντον πρὸς ἐπεξήγησιν—εἰς τὸ νὰ καθιστᾷ δηλαδή τὴν ἀλήθειαν σαφεστάτην) ἅς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν διδασκαλίαν.

Καθὼς ἡ λέξις ἐπίσκοπος, ἡ ἐπιβλέπων ἔχει εὐρείαν σημασίαν, τοιοῦτοτρόπως ἐπίσης καὶ ἡ λέξις ποιμὴν. Οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ πρεσβυτέρου εἶναι κατάλληλος ὅπως εἶναι ποιμὴν ἢ ἐπίσκοπος. Ὁ Κύριος Ἰεχωῦᾱ εἶναι ποιμὴν ἡμῶν, ὑπὸ τὴν εὐρείαν ἔννοιαν τῆς λέξεως (Ψαλμ. κγ' 1), ὁ δὲ μονογενὴς αὐτοῦ υἱός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, εἶναι ὁ μέγας ποιμὴν καὶ ἐπίσκοπος τῶν ψυχῶν ἡμῶν—παντὸς τοῦ ποιμνίου, πανταχοῦ. Οἱ γενικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ πίλγκριμς εἶναι πάντοτε ποιμένες, ἐπιβλέποντες τὰ συμφέροντα τοῦ γενικοῦ ποιμνίου. Πᾶς τις δὲ ἐπιτόπιος πρεσβύτερος εἶναι ποιμὴν, ἐπόπτης. Ἐκ τούτων λοιπὸν καταφαίνεται, ὅτι οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας πρέπει κατὰ πρῶτον καὶ κυρίως, νὰ κατέχωσι γενικὰ προσόντα, καθιστῶντα αὐτοὺς ἱκανοὺς διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον, πρέπει νὰ διακρίνωσιν, εἰς ποῖον μέρος τῆς ὑπηρεσίας, δύνανται νὰ χρησιμοποιήσωσι τὰ ἰδιαίτερα φυσικὰ αὐτῶν χαρίσματα, πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν νῆς ἀληθείας τοῦ Κυρίου· τινὲς ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ συνταυτισθῶσι πρὸς τὸ εὐαγγελικὸν ἔργον, ἄλλοι δὲ εἰς τὸ ποιμενικὸν ἔργον, μεταξὺ τῶν προβάτων ἐκείνων ἅτινα ἔχουσιν εὐαγγελισθῇ, ἀφιερωθῇ, καὶ εὐρίσκονται ἤδη εἰς τὸ ποίμνιον. Τινὲς ἐπιτοπίως, καὶ ἄλλοι εἰς εὐρύτερον ἀκόμη ἀγρόν.

Ἀναγινώσκομεν· «οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι, διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ». (Α' Τιμ. ε' 17,18). Ἐπὶ τῶν λόγων τούτων βασιζομένη ἡ κατ' ὄνομα ἐκκλησία, ἐδημιούργησε τάξιν κυβερνητῶν—ἐπισκόπων, ἀξιούσα μάλιστα ὅτι πάντες οἱ πρεσβύτεροι κατέχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ κυβερνᾶν, καὶ ὅτι κατέχουσι θέσιν ἐξουσίας, ἐὰν μὴ ὅχι δικτατορίας μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν. Τοιοῦτος ὅμως ὁρισμὸς τῆς λέξεως «προεστῶτες» εἶναι ἀντίθετος πρὸς πάσας τὰς συστάσεις τῶν Γραφῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ὁ Τιμόθεος, κατέχων τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ ἐπισκόπου, ἢ πρεσβυτέρου, καθωδηγεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου, λέγοντος· «πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρκαλείῃ ὡς πατέρα» κλπ. «Ὁ δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ μάχεται, ἀλλὰ νὰ ἦναι ἡπιος πρὸς πάντας». Οὐδὲν συνεπῶς φαίνεται ἐνταῦθα, ὡς ὑποστηρίζον αὐτοκρατορικὰς κυβερνήσεις, ἢ δικτατορικὰς ἐξουσίας—ἢ πρᾶότης, ἢ χρηστότης, ἢ μακροθυμία, ἢ φιλαδελφία, ἢ ἀγάπη πρέπει νὰ εἶναι τὰ κύρια προσόντα, τὰ

ὅποια πρέπει νὰ χαρακτηρίζωσιν ἐκείνους οἵτινες ἀναγνωρίζονται ὡς πρεσβύτεροι. Οὗτοι ὑπὸ πᾶσαν ἔννοιαν τῆς λέξεως δέον νὰ γίνωνται τύποι τοῦ ποιμνίου. Ἐὰν ἐπομένως οὗτοι εἶναι δικτατορικοί, τοῦτο παρέχει παράδειγμα εἰς τὸ ποιμνιον, ὅπως πάντες ὦσιν δικτατορικοί· ἐὰν ὅμως εἶναι ἥπιοι, μακρόθυμοι, ὑπομονητικοί, εὐγενεῖς καὶ χρηστοί, τότε ἡ εἰκὼν αὕτη θὰ ἐντυπωθῇ εἰς πάντας ἀναλόγως. Ἡ κατὰ γράμμα ἐξηγήσις τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου, δεικνύει, ὅτι ἡ τιμὴ πρέπει νὰ παρέχεται εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, ἐν τῇ ἀναλογίᾳ οὗτοι ἐκδηλοῦσι πιστότητα εἰς τὰς εὐθύνας τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβον. Δυνάμεθα ἐπομένως νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ χωρίον ὡς ἐξῆς· Οἱ προεξέχοντες πρεσβύτεροι ἃς λογιζονται ἄξιοι διπλῆς τιμῆς, πρὸ πάντων ἐκείνοι οἵτινες κάμπτονται ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ χαλεποῦ ἔργου τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διδασκαλίας.

ΔΙΑΚΟΝΟΙ, ΥΠΗΡΕΤΑΙ.

Καθὼς ἡ λέξις ἐπίσκοπος σημαίνει ἀπλῶς τὸν ἐπόπτην, καὶ ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως σημαίνει τὸν Κύριον, ἢ τὸν δεσπότην, καίτοι αὕτη βαθμιαίως παρεξηγήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τὸ αὐτὸ ἐπίσης συμβαίνει καὶ μὲ τὴν λέξιν διάκονος, ἣτις κατὰ γράμμα σημαίνει ὑπηρέτης. Ὁ Ἀπόστολος λέγει περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Τιμοθέου ὅτι εἶναι «διάκονοι Θεοῦ». (Β' Κοριν. στ' 4). Ὁ Ἀπόστολος πάλιν λέγει· «Ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς Διαθήκης». (Β' Κοριν. γ' 5,6). Τῇ ἀληθείᾳ, ὁ Ἀπόστολος ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Τιμοθέου, ὡς διακόνων (ὑπηρετῶν) τοῦ Θεοῦ, καὶ διακόνων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Παρατηροῦμεν λοιπὸν ὅτι πάντες οἱ ἀληθεῖς πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διάκονοι, ἢ ὑπηρεταὶ τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας—ἄλλως δὲν θὰ ἀνεγνωρίζοντο πρεσβύτεροι διόλου.

Δὲν θέλομεν νὰ ἐντυπώσωμεν τὴν ἰδέαν ὅτι οὐδεμία διάκρισις ἐγένετο ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσίαν. Ἀπ' ἐναντίας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ἐντυπώσωμεν, εἶνε ὅτι ἀκόμη καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι, καὶ οἱ προφῆται, οἵτινες ἦσαν πρεσβύτεροι, τῆς Ἐκκλησίας, ἦσαν πάντες διάκονοι, ἢ ὑπηρεταὶ, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν διεκήρυξεν «Ὁ μείζων ὑμῶν ἔσται πάντων διάκονος» (Ματθ. κγ' 11). Ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ πιστότης τοῦ διακόνου, πρέπει νὰ σημειοῖ τὸν βαθμὸν τῆς τιμῆς καὶ ἐκτιμήσεως, ἣτις δέον νὰ ἀποδίδηται εἰς οἶονδήποτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς νέας κτίσεως. Καθὼς ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον διάκονοι, μὴ πεπροικισμένοι διὰ ταλάντων, κλπ. ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὡς πρεσβύτεροι, διότι ἦσαν ὀλίγον ἀκατάλληλοι πρὸς διδασκαλίαν, ἢ εἶχον ὀλίγην πείραν, τοιοῦτοτρόπως, ἄνευ τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐκκλησίας, οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται (διδάσκαλοι) κατὰ διαφύ-

ρους περιστάσεις ἐξέλεγόν τινας ὡς ὑπηρέτας αὐτῶν, ἢ βοηθοὺς ἢ διακόνους· ὡς παραδείγματος χάριν, ὁπότε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐταξείδευον ἑμοῦ εἶχον παραλάβῃ μεθ' ἑαυτῶν τὸν Ἰωάννην Μάρκον ἐπὶ τινα καιρόν, ὡς ὑπηρέτην αὐτῶν ἢ βοηθόν. Πάλιν ὁπότε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἀπεχωρίσθησαν, ὁ Βαρνάβας ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἰωάννην, ἐνῶ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας ἔλαβον τὸν Λουκᾶν μεθ' ἑαυτῶν, ὡς ὑπηρέτην, ἢ βοηθόν. Οἱ βοηθοὶ οὗτοι, δὲν ἐθεώρουν ἑαυτούς ὡς ἴσους πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, οὔτε ὡς ἴσους ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες κατεῖχον μεγαλύτερα τάλαντα καὶ πείραν ἢ αὐτοί· ἀλλ' ἔχαιρον διὰ τὸ πρόνομιον, ὅτι ἦσαν βοηθοὶ ἢ ὑπηρέται ἐκείνων, τοὺς δποίους οὗτοι ἀνεγνώριζον ὡς κατέχοντας τὰ προσόντα, καὶ ὡς εὐπροσδέκτους δούλους τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας. Οὗτοι δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἐκλεγῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους· καθὼς ἡ ἐκκλησία ἐξέλεγε τοὺς ὑπηρέτας αὐτῆς ἢ διακόνους οὕτως καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐξέλεγον τοὺς ἰδικούς των, ὅχι ὅτι τοῦτο ἐγένετο διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ κατ' αἵρεσιν. Ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Λουκᾶς, δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, ἐνόμισαν, ὅτι καλλίτερον θὰ ἐξυπηρέτουν τὸν Κύριον κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ἢ καθ' ὁλανδήποτε ἴσως ἄλλον τρόπον ἢ ὁδόν, ἥτις θὰ διηνοίγετο εἰς αὐτούς, καὶ συνεπῶς ἐδέξαντο τοῦτο ἐξ ἐλευθέρας αὐτῶν θελήσεως, καὶ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐξαναγκασμοῦ, καθὼς ἐξ ἴσου καὶ καταλλήλως θὰ ἠδύναντο νὰ ἡρνοῦντο τὴν ὑπηρεσίαν, ἐὰν θὰ ἐπίστευον ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ τάλαντά των ἀκόμη πιστότερον, καθ' ὁλανδήποτε ἄλλον τρόπον.

Ἐν τούτοις ἡ λέξις διάκονος, ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἐφαρμόζεται εἰς τινὰ τάξιν ἀδελφῶν, χρησίμων ὡς ὑπηρετῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τιμωμένων ἀναλόγως, ἀλλὰ μὴ κατεχόντων τὰ ἀναγκαῖα προσόντα διὰ τὴν θέσιν τοῦ πρεσβυτέρου. Ἡ ἐκλογή αὐτῶν ἐν τούτοις εἰς εἰδικὴν τινὰ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπεδείκνυσεν ὅτι κατεῖχον καλὸν χαρακτῆρα, πιστότητα πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ζῆλον πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν, ὁπότε τὸ σχέδιον τῆς διανομῆς τῆς τροφῆς εἰς τοὺς πτωχοὺς τοῦ ποιμνίου κατεστρώθη, οἱ Ἀπόστολοι πρῶτοι ἀνέλαβον τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς ἑαυτούς· ἀλλ' ὅταν κατόπιν ἠγέρθησαν οἱ γογγυσμοί, καὶ αἱ ἀξιώσεις, ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν παρημελοῦντο, οἱ Ἀπόστολοι ἀνέθηκαν τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τοὺς πιστούς, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, λέγοντες, — Ἐκλέξατε μετὰ ὑμῶν ἄνδρας καταλλήλους διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, καὶ ἡμεῖς θὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν χρόνον ὑμῶν, γνῶσιν, καὶ τάλαντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Λόγου.—Πράξ. στ' 2-5.

Δέον νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἐπὶ ὑπηρέται ἢ διάκονοι ἐξελέγησαν, καὶ ὅτι μετὰ τῶν ἐπὶ τούτων, ἦτο ὁ Στέφανος, ὅστις

βραδύτερον ἐγένετο ὁ πρῶτος μάρτυς—λαβὼν τὴν τιμὴν ὅπως εἶναι ὁ πρῶτος, νὰ περιπατήσῃ εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου μέχρι θανάτου. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ Στέφανος ἐξελέγη παρὰ τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ γείνη διάκονος, δὲν σημαίνει, ὅτι οὗτος παρεμποδίσθη ἀπὸ τοῦ νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον, ἐὰν καθ' ὁλονδὴποτε τρόπον εὑρίσκε τὴν πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν. Καὶ τοιοῦτοτρόπως παρατηροῦμεν τὴν πλήρη ἐλευθερίαν, ἣτις ἐπεκράτει ἐν τῇ ἀρχηγόνῳ ἐκκλησίᾳ. Ὁλόκληρος ἡ ὁμάς, ἐὰν ἀνεγνώριζε τὰ τάλαντα οἷονδὴποτε μέλους τοῦ σώματος, ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ μέλος ἐκεῖνο ὅπως τὴν ὑπηρετήσῃ· ἀλλ' ἡ ἀπαίτησίς της, καὶ ἡ ἀποδοχή του ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως ἦσαν ἀναγκαστικά.—ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν ἡμπρόδιζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ τάλαντά του καθ' ὁλονδὴποτε ἄλλον τρόπον, ἐὰν εὑρίσκε τὴν πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν. Στέφανος ὁ διάκονος, πιστὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τραπεζῶν, διεκπεραιῶν τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα τῆς ὁμάδος, κλπ. ὑψολογήθη παρὰ τοῦ Κυρίου, καὶ παρεσχέθησαν εἰς αὐτὸν εὐκαιρίαι διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ζήλου του καὶ τῶν ταλάντων του κατὰ πλεον δημοσιώτερόν τινα τρόπον, εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. — Τὸ δὲ στάδιον αὐτοῦ ἐκεῖνο, ἀπέδειξεν ὅτι ὁ Κύριος εἶχεν ἀναγνώριση αὐτὸν πρεσβύτερον τῆς Ἐκκλησίας, προτοῦ ἀκόμη οἱ ἀδελφοὶ διακρίνωσι τὴν ἱκανότητά του. Ἀναμφιβόλως ἐὰν οὗτος ἔξη ἐπὶ μακρότερον χρόνον, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι θὰ διέκρινον τὰς ιδιότητας αὐτοῦ ἐκεῖνας, ὡς πρεσβυτέρου καὶ ἐξηγητοῦ τῆς ἀληθείας, καὶ θὰ ἀνεγνώριζον αὐτὸν ὡς τοιοῦτον.

Ἐν τούτοις, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ἐντυπώσωμεν, εἶναι ὅτι δέον νὰ ἐπακρατῇ πλήρης ἐλευθερία ἐκάστου ἀτόμου, ὅπως μεταχειρίζητε τὰ τάλαντά του, καθὼς αὐτὸς δύναται, ὡς εὐαγγελιστής, εἴτε διὰ τοῦ ἀμέσου αὐτοῦ διορισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς νέας κτίσεως, εἴτε ὄχι. (Ὁ Στέφανος δὲν θὰ ἦτο κατάλληλος, ἐν τούτοις, ὅπως κηρύττῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐὰν δὲν ἐξελέγετο ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην). Ἡ ἀπόλυτος αὕτη ἐλευθερία τῆς ἀτομικῆς συνειδήσεως καὶ ταλάντων, καὶ ἡ ἔλλειψις παντὸς δεσμοῦ, ἡ ἐξουσίας πρὸς παρεμπόδισιν, εἶναι ἔν ἐκ τῶν πλεον θαυμασίων χαρακτηριστικῶν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν καλῶς ποιοῦμεν, μιμούμενοι ἐν τε τῷ πνεύματι καὶ τῇ πράξει. Καθὼς ἡ Ἐκκλησία εἶχεν ἀνάγκην πρεσβυτέρων πεπροικισμένων διὰ προσόντων, καὶ καταλλήλων πρὸς διδασκαλίαν, οὕτως εἶχεν ἀνάγκην καὶ διακόνων, ὅπως ὑπηρετῶσι ταύτην, ὑπὸ ἄλλας μορφάς, ὡς θυρωροί, ταμίαι, κλπ. Οὗτοι εἶναι ὑπηρεταὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τιμῶνται καταλλήλως· καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶναι διάκονοι, καίτοι ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν, ἀναγνώριζεται, ὡς οὕσα ἀνωτέρας τάξεως,—ὑπηρεσία ἐν λόγῳ καὶ διδαχῇ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Καθὼς ἔχομεν ἤδη παρατηρήσῃ, «ἡ περὶ τὸ διδάσκειν ἱκανότης» εἶναι ἰδιότης ἀναγκαία, διὰ τὴν θέσιν, ἢ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πρεσβυτέρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν πάμπολλα χωρία ἐκ τῶν Γραφῶν, ὅπως ἀποδείξωμεν, ὅτι ὁ Παῦλος ἔταξινόμεναι ἑαυτόν, ὄχι μόνον ὡς Ἀπόστολον, καὶ ὡς πρεσβύτερον, καὶ ὡς διάκονον, ἀλλὰ καὶ ὡς διδάσκαλον ἐπίσης «οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος». (Α' Κορινθ. β' 13). Οὗτος δὲν ἦτο διδάσκαλος γλωσσῶν, οὔτε μαθηματικῶν, οὔτε ἀστρονομίας, οὔτε οἰασδῆποτε τῶν ἐπιστημῶν ἐκτός τῆς μιᾶς μεγάλης ἐπιστήμης, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἢ τὰ χαρᾶς εὐαγγέλια, ἀναφέρονται. Αὕτη εἶναι ἡ σημασία τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγου παρεθέσαμεν, πάντες δὲ οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου κάμνουσι καλῶς ἐὰν τηρῶσι τοῦτο αὐστηρῶς ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν. Ὅχι μόνον ἐκεῖνοι οἵτινες διδάσκουσι καὶ κηρύττουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπίσης ἀκούουσι, πρέπει νὰ προσέχωσιν, ὅπως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κηρύττεται δὲν προέρχεται ἐξ ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλ' ἐκ Θείας σοφίας. Τοιουτοτρόπως ὁ Ἀπόστολος παρακινεῖ τὸν Τιμόθεον, «Κήρυξον τὸν λόγον». (Β' Τιμ. δ' 2). «Ταῦτα παράγγελε καὶ δίδασκε». (Α' Τιμοθ. δ' 11). «Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει». (Α' Τιμ. στ' 2). Προχωρῶν ἀκόμη περαιτέρω ὁ Ἀπόστολος δεικνύει ὅτι πάντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ οἱ πρεσβύτεροι πρέπει νὰ προσέχωσιν εἰς τοῦτο, ὅπως οἱ διδάσκαλοι τῶν ψευδοδιδασκαλιῶν, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς «ἐπιστήμης, τῆς ψευδωνύμου γνώσεως», μὴ ἀναγνωρίζωνται ὡς διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ σύστασις τοῦ Ἀποστόλου εἶναι, «Ἐὰν τις ἑτεροδιδασκαλῇ κ.λ.π. ἀπομακρύνου—μὴ παρέχῃς ὑποστήριξιν εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ἐκεῖνου τὸ ὁποῖον ἐλάβετε, ὅπερ παρεδόθη εἰς ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κηρυξάντων ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον ἐν πνεύματι ἁγίῳ, τῷ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ.—Α' Τιμοθ. στ' 3-5. Γαλάτας α'.

Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις τινές, οἵτινες εἶναι κατάλληλοι εἰς τὸ διδάσκειν, εἶναι ἱκανοὶ νὰ διασαφίζωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὸ Θεῖον σχέδιον, κατ' ἰδικόν τινα τρόπον, οἵτινες δὲν ἔχουσι ρητορικὴν ἱκανότητα καὶ ἱκανότητα εἰς τὸ δημοσίως κηρύττειν, ἢ προφητεύειν. Ἐκεῖνοι οἵτινες ἰδιαίτερος πῶς δύνανται νὰ εἰπωσιν ἓνα λόγον διὰ τὸν Κύριον, καὶ διὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, δὲν πρέπει νὰ ἀποθαρρύνωνται, ἀλλ' ἀπεναντίας, νὰ ἐνθαρρύνωνται, ὅπως μεταχειρίζονται τὰς ἐνκαιρίας αὐτῶν καὶ ἐξυπηρετῶσιν ἐκεῖνους οἵτινες ἔχουσιν ὧτα διὰ νὰ ἀκούωσι, καὶ νὰ ἐπιδεκνύωσι τὰς χάριτας τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Βασιλέως. Καὶ πάλιν πρέπει νὰ διακρίνωμεν μετὰ τοῦ «διδάσκειν καὶ κηρύττειν».—Πράξ. ιε' 35.

Κηρύττειν σημαίνει ὁμιλεῖν δημοσίᾳ· τὸ δὲ διδάσκειν (ἢ διδασκαλία), δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καλλίτερον κατ' ἰδικόν τινα τρόπον—εἰς τινα τάξιν Βιβλικήν, ἢ εἰς ἰδιαιτέραν τινα συνομιλίαν—αὐτοὶ δὲ οἱ ἱκανώτεροι κήρυκες, δημόσιοι ρήτορες, ἢ «προφῆται» πολλάκις παρετήρησαν, ὅτι τὸ δημόσιον αὐτῶν ἔργον προοδεύει καλλίτερον, ὅταν ἐπιτηδεύωσιν συνοδεύηται ὑπὸ ὀλιγωτέρων δημοσίων κηρυγμάτων, καὶ ὑπὸ τῆς μᾶλλον ἰδιαιτέρας ἐκθέσεως τῶν βαθέων πραγμάτων τοῦ Θεοῦ, εἰς μικροτέραν τινα ὁμᾶδα*.

Τὸ χάρισμα τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἡ δύναμις τοῦ διεγείρειν τὰς καρδίας καὶ τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, εἶναι ἰδικὸν χάρισμα μὴ κατέχομενον ὑφ' ὅλων σήμερον, καθὼς καὶ εἰς τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Ἐξ ἄλλου, αἱ μεταβολαὶ τῶν συνθηκῶν, μετέβαλλον ἐπίσης κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔργου τούτου, οὕτως ὥστε σήμερον εὐρίσκομεν ὅτι ἔνεκα τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως μεταξὺ τοῦ λαοῦ, τὸ εὐαγγελιστικὸν ἔργον δύναται μεγάλως νὰ ἐπιτελεσθῇ διὰ μέσου τῶν ἐντύπων φυλλαδίων. Πολλοὶ ἀσχολοῦνται σήμερον εἰς τὸ ἔργον τουτο,—διασκορπιζόντες φυλλάδια, καὶ ἀπλᾶ ἀντίτυπα τῆς Σκοπᾶς, καὶ πωλοῦντες τὰ δημοσιεύματα τῆς Χαραυγῆς τῆς Χιλιετηρίδος. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι οἱ εὐαγγελισταὶ οὗτοι ἐργάζονται συμφώνως πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, ἀντὶ νὰ ἐργάζωνται συμφώνως πρὸς τὰς συνθήκας τοῦ παρελθόντος, δὲν ἀποτελεῖ μεγαλείτερον ἐπιχείρημα κατὰ τοῦ ἔργου τούτου, παρ' ὅσον τὸ γεγονὸς, ὅτι οὗτοι ταξιθεύουσι διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἀντὶ νὰ ταξιθεύσωσι περὶ ἢ διὰ καμήλων. Ὁ εὐαγγελισμὸς δὲ οὗτος γίνεται διὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἀληθείας—τοῦ Θεοῦ σχεδίου τῶν αἰώνων—«τῶν χαρᾶς εὐαγγελιῶν». Συμφώνως πρὸς τὴν ἡμετέραν κρίσιν, οὐδὲν ἕτερον εὐαγγελιστικὸν ἔργον ὑπάρχει σήμερον ἀποφέρον τόσον μεγάλα ἀποτελέσματα, ὅσον τοῦτο. Ὑπάρχουσι δὲ πολλοὶ οἵτινες ἔχουσι τὸ τάλαντον, τὴν ιδιότητα, ὅπως ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἀλλ' οἵτινες δὲν εἶναι προπαρασκευασμένοι ὅπως ἐνασχοληθῶσιν εἰς ἑτέρους κλάδους τοῦ ἔργου τούτου—ὑπάρχουσι πολλοὶ θεωρισταί, οἵτινες δὲν ἐξῆλθον ἀκόμη εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων συνεχῶς προσευχόμεθα, ὅπως ὁ Κύριος τοῦ θεωρισμοῦ ἐξαποστείλῃ καὶ τούτους—κάμη αὐτοὺς νὰ ἴδωσι τὰ προνόμα καὶ τὰς εὐκαιρίας αὐτῶν, τῆς ἐνασχολήσεως των εἰς τὴν εὐαγγελικὴν ταύτην διακονίαν.

(*) Διὰ τὸν λόγον τοῦτον προτρέπομεν ὅπως ὅταν οἱ περιοδεύοντες κήρυκες σᾶς ἐπισκέπτωνται, μόνον μία ἢ δύο συναθροίσεις νὰ ἀφιερωῶνται εἰς κηρύγματα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῆς μεθ' ὑμῶν παραμονῆς των, νὰ χρησιμοποιῆται εἰς διδασκαλίας ἐντὸς αἰθουσῶν πρὸς τοὺς βαθέως ἐνδιαφερομένους, ἢ ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀδύνατον εἰς ἰδιαιτέρας ἐπισκέψεις καὶ διδασκαλίας.

“Όταν ὁ Φίλιππος ὁ εὐαγγελιστὴς ἔπραξε πᾶν ὅτι ἡδύνατο διὰ τὸν λαὸν τῆς Σαμαρείας, ἔξαπεστάλησαν πρὸς αὐτοὺς ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης. (Πράξεις η' 14).

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἡμετέρους πωλητὰς βιβλίων. Ἀφοῦ οὗτοι διεγείρουσι τὰς εἰλικρινεῖς καρδίας τῶν ἀκροατῶν των, συνιστῶσιν εἰς αὐτοὺς τὴν Χαραυγὴν τῆς Χιλιετηρίδος, καὶ τὴν Σκοπιάν, ὡς διδασκάλους αὐτῶν, τοὺς ὁποίους δύνανται νὰ ἀκούωσι, καὶ μετὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ συνδιασκέπωνται, σχετικῶς πρὸς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου. Καθὼς ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος, καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ὡς ἀπεσταλμένοι καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κυρίου, ἔγραφον ἐπιστολάς πρὸς τὸν οἶκον τῆς πίστεως καὶ τουτουτρόπως ἐποίμεινον, καὶ συνεβούλευον καὶ ἐνεθάρρυνον τὸ ποίμνιόν του, οὕτως καὶ τώρα, ἡ Σκοπιὰ ἐπισκέπτεται τοὺς φίλους προσωπακῶς ἀπὸ κοινοῦ καὶ κανονικῶς, ζητοῦσα νὰ ἐδραιώσῃ τὴν πίστιν των, καὶ νὰ σχηματίσῃ, καὶ ἀποκρυσταλλώσῃ νοὺς χαρκτηῆρας αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας, τοὺς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων ἐγκαθιδρυθέντας.

ΠΟΛΛΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΙ ΟΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩΣΙΝ.

Ὁ Ἀπόστολος ἔγραφε πρὸς τινες, «Διὰ τὸν χρόνον (καθ' ὃν ὑπῆρξατε εἰς τὴν ἀλήθειαν) ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι, πάλιν (ἐνεκεν ἐλλείψεως ζήλου διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦ πνεύματος τῆς κοσμικότητος) χρειάν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ». (Ἐβραίους ε' 12). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὑπὸ γενικὴν τινα ἔνοιαν τοῦλάχιστον, ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία, ὁλόκληρον τὸ Βασίλειον Ἱεράτευμα, τὰ μέλη τῆς νέας κτίσεως, δέον νὰ ᾤσι λίαν ἐπιτήδεια εἰς τὸν λόγον τοῦ Πατρὸς αὐτῶν, μέχρι τοῦ βαθμοῦ ὥστε νὰ εἶναι «ἔτοιμοι πάντοτε (νὰ δίδωσι λόγον) πρὸς ἀπολογίαν, εἰς πάντα τὸν αἰτοῦντα ἀπὸ αὐτοὺς λόγον, περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδος, μετὰ πραότητος καὶ φόβου» (Α' Πέτρου γ' 15). Ταιουτοτρόπως παρατηροῦμεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ διδασκαλία, δὲν περιορίζεται εἰς κληρικὴν τινα τάξιν καὶ ὅτι ἕκαστον μέλος τῆς νέας κτίσεως, εἶναι μέλος τοῦ Βασιλείου Ἱερατεύματος, «ὅπερ εἶναι κεχρισμένον διὰ νὰ κηρύττῃ», καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει πλήρη ἐξουσίαν ὅπως διακηρύττῃ τα χαρὰς ευαγγέλια εἰς τοὺς ἔχοντας ὧτα διὰ νὰ ἀκούωσιν,—ἕκαστος ἀναλογως πρὸς τὴν ἰκανότητα τὴν ὁποίαν κατέχει, ὅπως ἐκθέτει αὐτὴν πιστῶς καὶ εὐκρινῶς. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἔχομεν διάφορόν τινα διακήρυξιν ὑπὸ ἑτέρου Ἀποστόλου.

«ΜΗ ΓΙΝΕΣΘΕ ΠΟΛΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ, ΑΔΕΛΦΟΙ.»

Ἰάκωβος γ' 1.

Τι σημαίνει τοῦτο; Ὁ Ἀπόστολος ἀποκρίνεται λέγων, «Εἰδό-

τες ὅτι μείζον κοῖμα ληψόμεθα»—γνωρίζοντες ὅτι οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ εὐθύναι αὐξάνουσιν ἀμφοτέρω ἀνὰ πᾶν βῆμα προόδου ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀπόστολος δὲν προτρέπει ἵνα οὐδεὶς γείνη διδάσκαλος, ἀλλ' ὅτι ἕκαστος, ὅστις πιστεύει τὸν ἑαυτὸν τοῦ κάτοχον ταλάντου τινός, πρὸς διδασκαλίαν πρέπει νὰ ἐνθυμῇται, ὅτι εἴμεθα ὑπεύθυνοι ἀναλαμβάνοντες εἰς ὅποιονδήποτε βαθμόν, ὅπως γείνωμεν στόματα Θεοῦ—πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οὐδεὶς λόγος θὰ ἐξέλθῃ, ὅστις θὰ παρεξήγει τὸν Θεῖον χαρακτῆρα καὶ σχέδιον, καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἡτίμαξε τὸν Θεόν, καὶ θὰ ἐπροξένει ζημίαν εἰς τοὺς ἀκούοντας.

Θὰ ἦτο πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἐκκλησίας, ἐὰν πάντες ἀνεγνώριζον καὶ συνεμορφοῦντο πρὸς τὴν συμβουλήν ταύτην, τὴν ἄνωθεν ταύτην σοφίαν. Πιθανὸν τότε νὰ ἐγίνετο ὀλιγωτέρα διδασκαλία, παρ' ὅση γίνεται σήμερον, τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἐπὶ τε τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων, πρέπει νὰ εἶναι ὅχι μόνον μεγαλύτερα εὐλάβεια πρὸς τὸν Κύριον καὶ τὴν Ἀλήθειαν, τὸν Λόγον Αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μεγαλύτερα ἐλευθερία ἀπὸ τὰς διαφόρους συγκεχυμένας πλάνας. Συμφώνως δὲ πρὸς ταῦτα, οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑπαινίσσονται, ὅτι τινὲς θὰ ἔχωσι μέρος εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν ὁποίων αἱ διδασκαλαὶ δὲν ἦσαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ Θεῖον σχέδιον· ἀλλ' ὅτι τὸ ἐπακόλουθον τούτου ἀποτέλεσμα, θέλει εἰσθαι κατωτέρα θέσις ἐν τῇ Βασιλείᾳ, ἢ ἐὰν περισσοτέρα προσοχὴ κατεβάλλετο ὅπως μὴ ὑφίσταται ἐτέρα διδασκαλία, εἰμὴ μόνον τὸ Θεῖον εὐαγγέλιον.

Οἱ λόγοι τοῦ εἶναι· «Ὅς ἐὰν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».—Ματθ. ε' 10.

«ΟΥ ΧΡΕΙΑΝ ΕΧΕΤΕ ΙΝΑ ΤΙΣ ΔΙΔΑΣΚΗ ΥΜΑΣ»

«Καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐστὶ ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μενεῖτε ἐν αὐτῷ».

«Καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα.»
—Α' Ἰωάν. 6' 27,20.

“Ὅταν ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ πολλὰ Γραφικὰ χωρία, ἅτινα ἐνθαρρύνουσιν τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως μανθάνῃ, αὐξάνῃ εἰς τὴν γνῶσιν καὶ εἰς τὴν χάριν, καὶ ὅπως οἰκοδομῶσιν ἀλλήλους εἰς τὴν ἀγιωτάτην πίστιν, καὶ ἐλπίζωσιν ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἀνίστα ἀποστόλους, προφήτας, εὐαγγελιστάς, διδασκάλους, κλπ. ἢ διακήρυξις αὕτη τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, φαίνεται λίαν παράδοξος, ἕως ὅτου τελείωσιν

κατανοηθῇ. Ἡ διακήρυξις αὕτη ὑπῆρξε λίθος προσκόμματος εἰς πολὺ ὀλίγους, καίτοι δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιοι, ὅτι ὁ Κύριος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς οὐδέναν τοῦ ὁποίου ἡ καρδιά εὐρίσκετο εἰς κατάλληλον πρὸς αὐτὸν κατάστασιν, νὰ ζημιωθῇ ὑπὸ τούτου. Τὸ ἐπικρατοῦν ὁμῶς νόημα τῶν Γραφῶν ἀπεναντίας,—στίχος ἐπὶ στίχον, καὶ διδασκαλία ἐπὶ διδασκαλίαν—οὐχὶ δὲ ὀλιγώτερον καὶ αὕτῃ ἡ πείρα τῆς ζωῆς, εἶναι ἀρκετὰ νὰ πείσωσι πάντα ἄνθρωπον ταπεινῆς διανοίας, ὅτι ὑπάρχει τι τὸ ριζικῶς ἐσφαλμένον μὲ τὴν μετάφρασιν τοῦ χωρίου τούτου, ἢ μὲ τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας γενικῶς οἱ ἄνθρωποι ἐξάγουσιν ἐκ τούτου. Ὅσοι ὑφίστανται ζημίας ἐκ τούτου, εἶναι συνήθως ἐκεῖνοι οἵτινες γνωρίζουσι τὰ πάντα, τῶν δικαίων ἢ ἔπαρσις, τοὺς ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ νομίζωσιν ὅτι ὁ Κύριος θὰ τοὺς μεταχειρισθῇ ἰδιαιτέρως καὶ μακρὰν ἀπὸ πάντας τοὺς ἄλλους οἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὴν νέαν κτίσιν. Οἱ τοιοῦτοι ἐν τούτοις εὐρίσκονται ἐν ἀπολύτῳ ἀντιθέσει πρὸς τὴν γενικὴν διδασκαλίαν τῶν Γραφῶν, ὅτι τὸ σῶμα εἶναι ἓν, καὶ ὅτι ἔχει μέλη πολλὰ ἡνωμένα εἰς ἓν σῶμα· καὶ ὅτι ἡ τροφή ἢ προμηθευομένη, δίδεται εἰς ἕκαστον μέλος τοῦ σώματος, χάριν τῆς ἀναπτύξεώς του καὶ ἐνισχύσεως, διὰ μέσου, ἢ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Κύριος ἠθέλησεν ὥπως ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ὁ εἰς ἐκ τοῦ ἄλλου, ἵνα μὴ ὑπάρχη σχίσμα ἐν τῷ σώματι· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, μᾶς προτρέπει διὰ τοῦ Ἀποστόλου, νὰ μὴ παραμελῶμεν ἀπὸ τοῦ νὰ συναθροίζομεθα ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἰδιαιτέρως εὐχαριστεῖται νὰ συναντᾶται μετὰ τῆς ἐκκλησίας, τοῦ σώματος, ἐν παντὶ τόπῳ, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ ἀριθμὸς εἶναι πολὺ μικρὸς ὥς «δύο ἢ τρεῖς ἐν τῷ ὀνόματι Του».

Ἐξετάζοντες τὸ χωρίον τοῦτο, εὐρίσκομεν ὅτι ὁ Ἀπόστολος διαφιλονικεῖ πλάνην τινα, ἣτις ἐπεκράτει ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ—σοβαρὰν πλάνην, ἣτις ἐν τῷ ὀνόματι τῆς ἀληθείας, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν τῷ ὀνόματι, καὶ τῷ προσχήματι, ὅτι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, εἶχε καταστήσῃ πράγματι κενὴν καὶ μηδαμινὴν τὴν Θείαν Ἀποκάλυψιν. Διακηρύττει δὲ ὅτι, τὸ πεπλανημένον ἐκεῖνο σύστημα, δὲν ἀπετέλει μέρος τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, ἢ τῶν δογμάτων αὐτῆς, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀπετέλει μέρος τοῦ ἀντιχρίστου, ἢ τοῦ κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἐκείνου συστήματος, τὸ ὁποῖον ἡξίου ὅτι φέρει τὸ ὄνομά Του, καὶ τὸ ὁποῖον ἐναυσιπλόει οὕτως ὑπὸ ψευδεῖς σημαίας. Λέγει περὶ τούτων, ὅτι «ἐξ ἡμῶν ἐξηλθον ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν (εἴτε ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν Χριστιανοί, εἴτε ὅτι ἔπαυσαν ὄντες τοιοῦτοι) εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενῆκεσαν ἂν μεθ' ἡμῶν». Ὑποδεικνύει δὲ τὴν πλάνην αὐτῶν, δηλ. ὅτι αἱ περὶ Μεσσίου προφητεῖαι ἦσαν εἰκονικαί, καὶ ὅτι οὐδέποτε αὐταὶ θὰ ἐξεπληροῦντο διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅπερ κατὰ τὸν Ἀπόστολον εἶναι πλήρης ἄρνησις τῶν εὐαγγελικῶν ρήσεων, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο σὰρξ, ὅτι ἐχρίσθη κατὰ τὸ βάπτισμά του

ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς Μεσσίας, καὶ ὅτι μᾶς ἀπελύτρωσεν.

Ἡ γνώμη τοῦ Ἀποστόλου εἶναι, ὅτι ὅστιςδήποτε θὰ ἤθελε νὰ γείνη Χριστιανός, καὶ ὅστις θὰ ἤθελε νὰ κατανοήσῃ τὸ Θεῖον σχέδιον εἰς τινα βαθμόν, πρῶτον πάντων πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ γεγονός, ὅτι καὶ αὐτός, καὶ πάντες εἶναι ἁμαρτωλοί, καὶ ὅτι ἔχουσιν ἀνάγκην λυτρωτοῦ καὶ δεύτερον, νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ Κεχρισμένος, ἐλύτρωσεν αὐτόν, διὰ τῆς θυσίας τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. Προχωρῶν ὁ Ἀπόστολος λέγει, ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην, ὅπως τοὺς διδάξῃ τις τὴν θεμελιώδη ταύτην ἀλήθειαν. Οὗτοι δὲν δύναντο νὰ ᾧσι Χριστιανοὶ καὶ ταῦτοχρόνως νὰ ἀγνοῶσι τὴν θεμελιώδη ταύτην ἀρχὴν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, — ὅτι διηλαδὴ ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν κατὰ τὰς Γραφάς, καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν αὐτῶν, — καὶ ὅτι ἡ δικαίωσις ἡμῶν, καὶ ὁ ἐπόμενος αὐτῇ ἁγιασμός ἡμῶν, καθὼς καὶ ἡ ἐλπίς τῆς δόξης, ἐξ ὁλοκλήρου ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ γεγονότος καὶ ἐκ τῆς ἀξίας τῆς ὑπὲρ ἡμῶν θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Ἀκολουθῶς δὲ δεικνύει, ὅτι ἐνῶ ἦτο δυνατόν νὰ ἐμπιστεύηται καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν Πατέρα, χωρὶς νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν Υἱόν, προτοῦ ὁ Υἱὸς φανερωθῇ, ἐν τούτοις τώρα, ὅστις ἀρνεῖται τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀρνεῖται τὸν Πατέρα· καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ ὁμολογήσῃ συγχρόνως τὸν Πατέρα καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Πατρός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου σχεδίου αὐτὸς εἶναι τὸ κέντρον, καὶ ὁ ἐκτελεστής αὐτοῦ.

Τοιοιουτρόπως λοιπὸν ἡμεῖς σήμερον δυνάμεθα ἀκριβῶς νὰ ἴδωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος ἐννοεῖ, δηλαδὴ ὅτι ὅστις ἀπεκυήθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος, πρέπει νὰ ἔχῃ πιστεύσῃ πρῶτον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν· — ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ μονογενὴς τοῦ Πατρός, ὅτι ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ὅτι ἦτο ἅγιος, ἄμωμος καὶ κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, ὅτι παρέδωκεν ἑαυτὸν ὡς τὸ ἡμέτερον ἀντίλυτρον, καὶ ὅτι ἡ θυσία ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πατρός, καὶ ἀπεδείχθη διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του, ὅπως γείνη ὁ ἔνδοξος βασιλεὺς καὶ ἐλευθερωτής. Ἄνευ τῆς πίστεως ταύτης, οὐδεὶς δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἅγιον πνεῦμα, τὸ χρίσμα· ἐπομένως, ὅστις ἔχει τὸ χρίσμα τοῦτο δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ σπαταλᾷ τὸν χρόνον αὐτοῦ, συζητῶν μετ' ἄλλου τινος ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ταύτης ἀρχῆς, ἐὰν δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἢ δὲν ἦτο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ἦτο ἢ δὲν ἦτο ὁ Λυτρωτής, ἐὰν ἦτο ἢ δὲν ἦτο ὁ κεχρισμένος Μεσσίας, ὅστις θὰ ἐξεπλήρου ἐν τῷ δέοντι καιρῷ τοῦ Θεοῦ, τὰς πολυτίμους ἐπαγγελίας τῶν Γραφῶν. Τὸ αὐτὸ δὲ χρίσμα τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν, ἐὰν παραμένῃ μεθ' ἡμῶν, θέλει διαβεβαιοῖ ἡμᾶς περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων τούτων, — καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ἡμᾶς «μένετε ἐν αὐτῷ». Ὅστις δὲν μένει ἐν αὐτῷ, ἐν τῇ Ἀμπέλῳ, οὗτος πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος καθὼς συμβαίνει μὲ ἀποκοπέντα κλάδον, ὅτι θὰ μαρανθῇ· ὅστις μένει ἐν αὐτῷ, πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος ἐπίσης ὅτι

παραμένει ἐπίσης καὶ ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ αὐτόν.

«Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντες (τοῦτο). Τὸ ἅγιον πνεῦμα κατὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν οἰκονομίαν, ὑπετυποῦτο ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, τὸ ὁποῖον χεόμενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρχιερέως, κατήρχετο ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος αὐτοῦ, τοιουτοτρόπως λοιπόν, ὅστις ἀνήκει εἰς τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὑπάγεται ὑπὸ τὸ χρίσμα τοῦτο, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πνεύματος, καὶ ὅπουδῆποτε εὐρίσκεται τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου, τοῦτο εἶναι, καὶ ἀποδεικνύεται λιπαντικόν, ἥπιον, καὶ ἐπιφέρει στίλβωσιν. Ἡ τάσις αὐτοῦ εἶναι νὰ ἀκολουθῇ τὴν εἰρήνην μετὰ πάντων, καθόσον τοῦτο θὰ εἶναι δυνατόν, καὶ καθ' ὅσον ἢ πρὸς τὴν δικαιοσύνην πιστότης θὰ ἐπιτρέπη. Διάκειται ἐχθρικῶς πρὸς πᾶσαν προστριβήν,—πρὸς τὸν θυμόν, τὴν κακίαν,, τὸ μῖσος, τὰς μάχας. Ὅσοι εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ, ἀγάλλονται, καὶ χαίρουσι διδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ ἀντὶ νὰ ἐρίζωσι μετὰ τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ, οὗτοι ἀμέσως εἰσέρχονται εἰς πλήρη μετ' αὐτοῦ ἁρμονίαν, καὶ ἀπολαμβάνουσιν ἀναλόγως τὴν ὑποσχεθεῖσαν λίπανσιν τοῦ χρίσμα, τὴν λειότητα, τὴν εἰρήνην, χαράν, καὶ ἀγιότητα τοῦ πνεύματος.

Ὅσοι κατέχουσι τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἀπολαμβάνουσιν εἰρήνης καὶ χαρᾶς καὶ ἁρμονίας ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ γνωρίζουσιν ὅτι ἔχουσι ταῦτα ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πρὸς αὐτοὺς πολιτείας τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι ἔλαβον ταῦτα ἀφοῦ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἀπεδέχθησαν αὐτόν ὡς κεχρισμένον. Τὸ χρίσμα τοῦτο ἐπομένως, εἶναι ἀπόδειξις ὅχι μόνον εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των ἀλλ' ἐν μεγάλῳ μέτρῳ εἶναι ἀπόδειξις καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ὅτι εἶναι μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· ἐνῷ ἐκεῖνοι οἵτινες στεροῦνται τῆς εἰρήνης ταύτης καὶ χαρᾶς, καὶ τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἶναι πλήρεις κακίας, ἐρίδων, καὶ μίσους, καὶ λογομαχιῶν, καὶ μαχῶν, καὶ φιλονεικιῶν, βεβαιῶς στεροῦνται τῆς ἀποδείξεως τοῦ χρίσματος, τῆς λιπάνσεως, πραότητος, ἅτινα συνοδεύουσι τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι πάντες δὲν εἴμεθα ὅμοιοι, καὶ ἐπομένως ἡ ἡπιότης δὲν δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ τόσον ταχέως εἰς τινας, καθὼς ἐκδηλοῦται εἰς ἄλλους, εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς ζωῆς. Λίαν πρωῒμως ὅμως ἐν τῇ Χριστιανικῇ πείρᾳ ἡ ἡπιότης αὕτη πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ, ὡς ἀπόδειξις ὅτι ἀκολουθοῦμεν τὸν Ἰησοῦν καὶ διδασκόμεθα παρ' αὐτοῦ, καὶ λαμβάνομεν τὸ πνεῦμά Του, καὶ εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τοῦτο, πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν, παρέρχοντες ἀποδείξεις καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Παρατηροῦμεν λοιπόν, ὅτι οὐδὲν ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀντιστρατεύεται κατὰ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου, σχε-

τικῶς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῶν διδασκάλων, καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ νοῦ τοῦ Κυρίου διὰ μέσου αὐτῶν. Ὅχι διότι πρεσβεύομεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν διδασκάλων τούτων, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ διδάξη, οἰκοδομήσῃ, καὶ ἐδραιώσῃ τὰ μέλη τῆς νέας κτίσεως δι' ἄλλων τινῶν μέσων, ἢ ὀργάνων, ἀλλὰ διότι ὁ λόγος αὐτοῦ δηλοῖ, ὅτι αὐτὰ ἀκριβῶς εἶναι τὰ μέσα καὶ τὰ ὄργανα, καὶ αἱ μέθοδοι αὐτοῦ πρὸς διδασκαλίαν καὶ ἐδραιώσιν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ—ὅπως μὴ ὑπάρχῃ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, καὶ ὅπως ἕκαστον μέλος μανθάνῃ νὰ συμπαθῇ πρὸς τὸ ἄλλο, καὶ συνεργάζονται καὶ ὑποβοηθοῦσιν ἄλληλα.

Ἐχομεν ἤδη ἐξετάσῃ τὸ γεγονός ὅτι, οἱ διδάσκαλοι οὗτοι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀλάνθαστοι, ἀλλ' ὅτι πρέπει οἱ λόγοι αὐτῶν νὰ σταθμίζωνται, καὶ νὰ μετρῶνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κανόνος—δηλαδή ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἁγίων προφητῶν τῶν παρελθόντων αἰώνων οἵτινες ἐλάλησαν καὶ ἔγραψαν κινούμενοι ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος διὰ τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ τέλη τῶν αἰώνων ἔφθασαν.

Ἦδη ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου,

«Κοινωνεῖτω ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς». — Γαλ. στ' 6.

«Ο ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΗΧΩΝ».

Τὸ Γραφικὸν τοῦτο χωρίον, ἐν ἁρμονίᾳ εὐρισκόμενον πρὸς πάντα τὰ ἄλλα, δεικνύει ἡμῖν ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ διδάξη τὸν λαόν αὐτοῦ, μεταχειριζόμενος τούτους ὡς ὄργανά του, πρὸς διδασκαλίαν ἀλλήλων. Καὶ ὅτι ὁ ταπεινότερος ἀκόμη ἐκ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, πρέπει νὰ κρίνῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἀναπτύσῃ ἀτομικὴν πίστιν, καθὼς καὶ ἀτομικὸν χαρακτῆρα. Ἀλλοίμονον ὅμως, διότι τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζήτημα, γενικῶς παραβλέπεται μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες ὀνομάζουσι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ! Τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἀναγνωρίζει διδάσκαλον καὶ μαθητάς ἀλλ' ὅτι οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἐπικοινωνῶσι, νὰ καθιστῶσι γνωστὸν εἰς τοὺς διδασκάλους οἷονδῆποτε ζήτημα, ὅπερ ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν, καὶ τὸ ὁποῖον φαίνεται, νὰ ἔχῃ σχέσιν τινὰ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος—ὄχι μὲ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως γείνωσι διδάσκαλοι, ἀλλὰ ὡς νοήμονες σπουδασταί, πρὸς πρεσβύτερον σπουδαστὴν ἀδελφόν αὐτῶν. Λέν πρέπει βεβαίως νὰ εἶναι μηχαναὶ ἀλλ' οὔτε καὶ πρέπει νὰ φοβῶνται νὰ ἐπικοινωνήσωσιν, ἀλλ' ὑποβάλλοντες ἐρωτήσε ς, καὶ ἐφιστῶντες τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων εἰς πᾶν ὅ,τι φαίνεται εἰς αὐτούς, ὅτι εἶναι κακὴ ἐφαρμογὴ τῶν Γραφῶν, ἢ ὅ,τιδῆποτε ἄλλο, ἐκτελοῦσιν οὕτως τὸ μέρος αὐτῶν εἰς τὸ νὰ τηρῶσι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰς διδασκαλίας

αὐτοῦ ἀγνάς, καὶ καθαρὰς—καὶ οὕτως εἶναι κριτικοί· ἀντὶ δὲ νὰ ἀποθαρρύνωνται εἰς τὸ νὰ κάμνωσιν οὕτως, καὶ ἀντὶ νὰ παρακινῶνται ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπικρίνωσι τὸν διδάσκαλον, ἢ νὰ θέτωσιν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὰ λεγόμενά του, οὗτοι ἀπεναντίας, παρακινουῦνται νὰ ἐπικοινωνῶσι καὶ νὰ ἐπικρίνωσιν.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Κύριος ἐπιθυμεῖ, ὅπως ἐνθαρρύνῃ οἷονδποτε ὑπερκριτικὸν πνεῦμα, ἢ φιλομαχίαν, ἢ τὴν πρὸς ἀνεύρεσιν σφαλμάτων διάθεσιν. Τοιοῦτόν τι πνεῦμα εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἅγιον πνεῦμα, οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον· διότι οἷοςδῆποτε ἐν πνεύματι φιλομαχίας παραθέτει ὑποθετικὴν τινα περίπτωσιν, τὴν ὅποιαν καὶ αὐτὸς δὲν πιστεύει ὅτι εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀπλῶς μόνον μὲ τὸν σκοπόν, ὅπως περιαγάγῃ εἰς σύγχισιν τὸν ἀντίπαλόν του, διὰ τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως, κλπ. ὁ τοιοῦτος πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ ζημιωθῇ, καὶ ὅτι οἰκτρῶς θὰ ζημιώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους διὰ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ διαγωγῆς. Ἡ πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἰλικρίνεια, εἶναι τὸ κύριον συστατικόν, ὅπως προοδεύσῃ τις ἐν αὐτῇ· τὸ νὰ ἐπιτιθῇται τις ὅμως κατ' ἐκείνου τὸ ὅποιον πιστεύει, ὅτι εἶναι ἀλήθεια, καὶ τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ ἔστω καὶ προσκαίρως πᾶν ὅτι πιστεύει ὅτι εἶναι πλάνη χάριν ἀστειότητος, ἢ δι' οἷονδῆποτε ἄλλον λόγον, τὸ τοιοῦτον εἶναι προσβλητικὸν πρὸς τὸν Κύριον, καὶ θὰ ἐπιφέρῃ τὴν διακαίαν ἀνταπόδοσιν. Ἀλλοίμονον πόσοι ἐπεχείρησαν «νὰ ἴδωσιν τὶ ἀκριβῶς θὰ «ἐλέγετο» κατ' ἐκείνου τὸ ὅποιον ἐπίστευον ὅτι εἶναι ἀλήθεια καὶ περιεπλάκησαν καὶ τελείως ἠχμαλωτίσθησαν καὶ ἐτυφλώθησαν, καθ' ὃν χρόνον οὗτοι ἠκολούθουν τὴν πορείαν ταύτην! Ἀμέσως μετὰ τὸν Κύριον, ἡ Ἀλήθεια εἶναι τὸ πλεον πολυτιμώτερον πρᾶγμα ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· δὲν πρέπει νὰ μικρολογῶμεν, οὔτε καὶ νὰ παίζωμεν μὲ αὐτὴν· ὅστις δὲ παραγνωρίζει καὶ ἀμελεῖ τοῦτο, θέλει ὑποστῇ τὴν τιμωρίαν.—Β' Θεσσαλ. β' 10,11.

Δέον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ λέξις «κοινωνεῖτω» ἔχει εὐρείαν σημασίαν, καὶ περιλαμβάνει ὃχι μόνον τὴν ἐπικοινωνίαν γνωμῶν, αἰσθημάτων, κλπ. ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὡς σημαίνουσα, ὅτι ὅστις διδάσκεται, καὶ λαμβάνει πνευματικὰς ὠφελείας, πρέπει νὰ χαίρῃ ὅπως ἐπικοινωνῇ κατὰ τινα τρόπον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν διδασκόντων — παρέχων εἰς τὸν Κύριον, εἰς τοὺς ἀδελφούς, εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν κόπων αὐτοῦ καὶ τῶν ταλάντων του. Τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸ κύριον συστατικόν τῆς ἀγίας διαθέσεως τῆς νέας κτίσεως. Πρωῖμως δὲ ἐν τῇ Χριστιανικῇ πείρᾳ ἕκαστος δέον νὰ μανθάνῃ τὴν σημασίαν τῶν λόγων τοῦ Διδασκάλου, «Μακαριώτερον τὸ διδόναι ἢ τὸ λαμβάνειν» καὶ ἐπομένως πάντες ὅσοι ἔχουσι τὸ πνεῦμα τοῦτο, χαίρουσι, πραγματικῶς νὰ δίδωσιν ἐκ τῶν ἐπιγείων αὐτῶν ἀγαθῶν, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦτο ἀναλόγως καθόσον λαμβάνουσι πνευματικὰς εὐλογίας εἰς καλὰς καὶ εἰλικρινεῖς καρδίας. Τὸ ζήτημα

δὲ τοῦτο, τίνι τρόπῳ νὰ δίδωμεν, καὶ περὶ τῆς σοφίας, ἣν πρέπει νὰ ἐξασκῶμεν, θὰ ἐξετασθῇ εἰς ἕτερον κεφάλαιον, βραδύτερον.

Η ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Ὑπὸ τινας ἐπόψεις τὸ ζήτημα τοῦτο θέλει ἐξετασθῇ, ὁπότεν θὰ ἐξετάσωμεν τὴν γενικὴν σχέσιν τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Θεῷ διατάξει· πράγματι ὅμως αὕτη εἶναι ἡ κατάλληλος θέσις ἐν τῇ ὁποίᾳ πρέπει τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ ἐκτεθῇ.—Αἱ δὲ ἄλλαι ἀπόψεις τοῦ ζητήματος τούτου αἰτινες θὰ ἐκτεθῶσι βραδύτερον, πεποιθάμεν ὅτι θέλουσιν εὐρεθῇ συμπράττουσαι καὶ ὑποστηρίξουσαι, πᾶν ὅ,τι παραθέτομεν καὶ παρουσιάζομεν ἤδη.

Οὐδὲν εἶναι σαφέστερον τούτου, ὅτι δηλαδή ὁ Κύριος ἀγνοεῖ τὰ φύλα ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκλογῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς νέας κτίσεως. Ἀρρενὲς τε καὶ θήλεις βαπτίζονται ὡς μέλη, εἰς τὸ ἓν σῶμα τοῦ ὁποίου ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ κεφαλὴ. Ἀμφότεροι ἐπομένως, εἶναι ὁμοίως ἐκλέξιμοι, ὅπως συμμετάσχωσιν εἰς τὴν Πρώτην ἀνάστασιν, καὶ τὴν δόξαν, τιμὴν καὶ ἀθανασίαν αὐτῆς ὅταν ἐκτελέσωσι τὸν γενικὸν ὅρον, «ἐὰν συμπάθωμεν μετ' αὐτοῦ, θέλομεν καὶ συμβασιλεύσῃ μετ' αὐτοῦ.» Περὶ ἀμφοτέρων ἐγένετο εὐφημος μνεῖα ὑπὸ τε τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων διὰ τῶν ζωηροτέρων ἐκφράσεων. Ἐπομένως πᾶς περιορισμός ἐπὶ τῆς γυναικὸς ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Εὐαγγελίου, πρέπει νὰ κατανοῇται, ὅτι ἀνήκει ἀπλῶς εἰς τὸν παρόντα καιρὸν, ἐνῶ εὐρίσκονται ἐν σαρκί· τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἄλλον τινὰ λόγον, ἢ εἰς τὸ νὰ ὑποθέσωμεν Θεῖαν τινα προτίμησιν καὶ εὐνοίαν ἐπὶ τῶν ἀρρένων. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν φύλων διακρίσεις εἶναι συμβολικαὶ καὶ τυπικοῦ χαρακτῆρος—διότι ὁ ἀνὴρ συμβολίζει τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, τὴν κεφαλὴν, ἐνῶ ἡ γυνὴ συμβολίζει τὴν ἐκκλησίαν, τὴν νύμφην, ὑπαγομένην εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορισθεῖσαν Κεφαλὴν.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας «ἐντίμους γυναῖκας, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς», ἀποδεικνύει, καθὼς καὶ ὑπὸ τῆς ἀφηγήσεως ἀποδεικνύεται, ἐκτὸς ἀκόμη καὶ τῶν ἀμέσων διακηρύξεων, ὅτι, «ἡγάπα» αὐτάς (Ἰωάν. ια' 5) ἐν τούτοις ὅμως, ὅταν ἐξέλεξε τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, καὶ βραδύτερον τοὺς «ἐβδομήκοντα», οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν περιέλαβεν εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐκ παραδρομῆς, ὁπότε τὰ θήλεια μέλη τῆς φυλῆς Λευῖ, σχετικῶς πρὸς τὰς δημοσίους ὑπηρεσίας, ἐπὶ δεκαῆς καὶ πλέον ἑκατονταετηρίδας προηγουμένως, ἠγνοοῦντο. Ἀλλ' οὕτε καὶ πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν τοῦτο διὰ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι αἱ

θήλεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν φίλαι, δὲν ἦσαν ἀρχούντως πεπαιδευμέ-
 ναι, ὥστε νὰ χρησιμοποιοιθῶσιν υπ' αὐτοῦ· διότι καὶ περὶ ἐκείνων
 οἵτινες εἶχον ἐκλεγῇ ἡ ἀφήγησις λέγει, ὅτι εὐκόλως ἠγνοήθη-
 σαν ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὅτι «ἦσαν ἀγράμματοι καὶ ἰδιῶται». Ἐ-
 πομένως δέον νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ Θεία βουλὴ ἦτο τοιαύτη,
 ὥστε μεταξὺ τῶν «ἀδελφῶν» μόνον οἱ ἄρρενες νὰ ἐξελέγοντο,
 ὅπως ὦσιν οἱ ἰδικοὶ ὑπηρεταὶ τοῦ κοινοῦ, καὶ πρέσβεις τοῦ εὐαγ-
 γελίου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ Θεία αὕτη διόταξις, εἶναι ἀντίθετος
 τῶν μεθόδων τοῦ μεγάλου Σατανᾶ, ὅστις καίτοι εἶναι ἕτοιμος νὰ
 χρησιμοποιήσῃ οἶονδήποτε ἐκ τῶν φύλων τούτων ὡς ὄργανόν του,
 πάντοτε ὅμως εὐρίσκει τὴν γυναῖκα, ὡς τὴν πλέον ἱκανωτέραν ἀν-
 τιπρόσωπόν του.

Ἡ πρώτη γυνή, ἦτο ὁ πρῶτος πρέσβυς τοῦ Σατανᾶ—μάλιστα
 ἱκανώτατος πρέσβυς, εἰς τὸ νὰ παραπλανήσῃ τὸν πρῶτον ἄνθρω-
 πον, καὶ νὰ βυθίσῃ ὁλόκληρον τὸ γένος εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν
 θάνατον. Οἱ μάντις τοῦ παρελθόντος, οἱ πνευματισταὶ μεσάζον-
 τες, «οἱ Χριστιανοὶ ἐπιστήμονες» τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, εἶναι πάν-
 τες ἀποδείξεις τοῦ πραγματος τούτου—εἰς τὴν προπαγάνδαν τοῦ
 Σατανᾶ διὰ μέσου τῆς γυναικός, καθὼς ἀκριβῶς γίνεται ἡ Θεία
 διάδοσις διὰ μέσου τῶν ἀνδρῶν. Ἐξ ἄλλου δὲ τὸ Θεῖον σχέδιον
 διαφέρει ἀπὸ τὴν φυσικὴν κλίσιν πάντων τῶν ἀνδρῶν, εἰς τὸ νὰ
 ἐκτιμῶσιν εἰδικῶς τὰς γυναῖκας, ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς ζητή-
 μασι, καὶ νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸ φύλον τοῦτο ἄνωτέραν φορφήν
 ἀγνότητος, πνευματικότητος, καὶ ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Θεοῦ.
 Ἡ τάσις αὕτη εἶναι ἀξιοπαρατήρητος τόσον εἰς τὰς ἀφηγήσεις
 τοῦ παρελθόντος, ὅσον καὶ τοῦ παρόντος, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται
 ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς θεᾶς Ἰσιδος, τῆς Ἀσσυρίας θεᾶς Ἀσταρώθ,
 τῆς Ἑλληνικῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος Ἥρας καὶ Ἀφροδίτης, καὶ ὑπὸ
 τῆς Μαριολατρείας, ἣτις ἐπὶ αἰῶνας, ἀκόμη δὲ καὶ σήμερον ἐ-
 πικρατεῖ ἐπὶ τῶν δύο τρίτων, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ὀνομάζουσι τὸ
 ὄνομα τοῦ Χριστοῦ—παρὰ τὴν λίαν σαφῇ διακήρυξιν, περὶ τοῦ
 ἀνδρός, ὡς τοῦ στόματος καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Κυρίου ἐν τῇ
 Ἐκκλησίᾳ Του

Ἐκτὸς δὲ τῆς συμβολικῆς αὐτοῦ ἐννοίας, ὁ λόγος τοῦ Κυρίου
 δὲν πληροφορεῖ ἡμᾶς, ἐὰν ὑπάρχωσι καὶ ἕτεροι λόγοι διὰ τὴν δι-
 ἀκρισιν τῶν φύλων, καὶ συνεπῶς αἱ ὑποθέσεις ἡμῶν σχετικῶς
 περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πιθανὸν νὰ εἶναι ὀρθαὶ ἢ μὴ ὀρθαί. Κα-
 τὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ὁμως, τινὲς ἐκ τῶν ἰδιοτήτων τῆς καρδίας
 καὶ τοῦ πνεύματος, αἵτινες συνενοῦνται καὶ συνδυάζονται εἰς τοὺς
 εὐγενεστέρους τύπους τῆς γυναικός, καθιστῶσιν αὐτὴν ἀκατάλ-
 ληλον διὰ δημόσιον θρησκευτικὴν ὑπηρεσίαν. Παραδείγματος
 χάριν, ἐκ φύσεως ἡ γυνή εἶναι πεπρωτισμένη εὐτυχῶς μὲ τὴν
 ἐπιθυμίαν νὰ ἀρέσῃ, καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἄλ-
 λων, Ἡ ἰδιότης αὕτη εἶναι ἀνεκτίμητος εὐλογία διὰ τὸν οἶκον

καὶ ὠδηγοῦσα οὕτως αὐτὴν εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῶν πολυαρίθμων ἐδεσμάτων, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν κομποτεχνημάτων τοῦ οἴκου, ἅτινα διακρίνουσιν ἓνα οἶκον, ἀπὸ τὰ ἅλῃ διαμερίσματα ἀνυπάνδρου καὶ προβεβηκυίας τὴν ἡλικίαν κόρης ἢ ἀνδρὸς ἀνυπάνδρου. Ἡ ἀληθὴς σύζυγος εἶναι εὐτυχής, ὅταν προσπαθῇ νὰ καταστήσῃ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς εὐτυχῇ, χαίρει δὲ ἐν τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐκδηλώσει τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν προσπαθειῶν της—εἰς τὴν μαγειρικὴν κ.λ.π. καὶ οὐδέποτε ἀρνεῖται τὰ ἐγκώμια, ἅτινα βεβαίως τῇ ὀφείλονται, καὶ τὰ ὅποια ἡ φύσις αὐτῆς ὑπεράγαπᾷ, καὶ τὰ ὅποια εἶναι ἀπολύτως οὐσιώδη διὰ τὴν ὑγείαν αὐτῆς καὶ πρόοδον.

Ἐὰν ὅμως ἡ γυνὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς σφαίρας τῆς ἐπιρροῆς αὐτῆς—ἥτις εἶναι τόσον εὐρεῖα, καὶ τόσον σπουδαία, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ ὁ ποιητὴς νὰ εἴπῃ, ὅτι, «Ἡ χεὶρ ἥτις κινεῖ τὸ λίκνον τοῦ νηπίου, εἶναι ἡ χεὶρ ἥτις κυβερνᾷ τὸν κόσμον» — ἐὰν παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ δημοσίου, ὡς ὁμιλητῆς, ἢ διδάσκαλος ἢ συγγραφεὺς, εἰσέρχεται εἰς λίαν ἐπικίνδυνον θέσιν, διότι πολλὰ ἐκ τῶν ιδιοτήτων τοῦ φύλου αὐτῆς (μίαν ἐξ ὧν ἀνεφέραμεν) αἰτινες καθιστῶσιν αὐτὴν ἀληθῆ γυναικα, καὶ ἐλκυστικὴν εἰς τοὺς ἀληθεῖς ἄνδρας, θέλουσι συνωμόσῃ ὑπὸ ἀφυσίκοις συνθήκας, ὅπως καταστρέψωσι τὴν γυναικείαν αὐτῆς φύσιν, καὶ τὴν καταστήσωσιν «ἀνδροειδῆ». Ἡ φύσις ἔθεσε μέτρα καὶ ὅρια εἰς τὰ φύλα, ὅχι μόνον εἰς τὴν φυσικὴν περίμετρον, καὶ εἰς τὴν κόμην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ιδιότητας ἐπίσης τῆς καρδίας καὶ κεφαλῆς—ἐφαρμοζομένης τῆς μιᾶς ἐπὶ τῆς ἑτέρας τόσον τελείως, ὥστε πᾶσα ἀνάμειξις, ἢ παραμέλησις τῶν νόμων αὐτῆς, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν βεβαίαν ζημίαν ἐπὶ τέλους ὅσονδήποτε εὐεργετικαὶ καὶ ἐὰν φαίνωνται πρὸς στιγμὴν αἱ μεταβολαὶ αὗται.

Ἡ ιδιότης τῆς **ἐπιδοκιμασίας**, τὴν ὁποίαν ἡ φύσις τόσον ἐλευθέρως ἐπεδαψίλευσεν ἐπὶ τῆς γυναικός, καὶ ἥτις καταλλήλως ἐξασκουμένη, ἀποβαίνει ὠφέλιμος πρὸς αὐτὴν, πρὸς τὸν οἶκον καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς, θέλει βεβαίως γείνη παγίς εἰς αὐτήν, ἐὰν ἡ ιδιότης αὕτη ἐξασκηθῇ πρὸς τὸ κοινὸν ἐν τῇ ἀναζητήσῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς Ἐκκλησίας, ἢ τοῦ κόσμου. Φιλοδοξία πρὸς ἐπίδειξιν—τοῦ νὰ φανῇ τις δηλαδὴ σοφώτερος καὶ ἰκανώτερος τῶν ἄλλων—εἶναι κίνδυνος, ὅστις περιστοιχίζει πάντας ἐνώπιον τοῦ δημοσίου ὀφθαλμοῦ, καὶ ἔκαμε πολλοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἀπέβησαν ὑπερήφανοι, νὰ προσκόψωσι, καὶ νὰ περιπέσωσιν εἰς τὴν παγίδα τοῦ Σατανᾶ· αὕτη δὲ ἡ γυναικεία φύσις τῆς γυναικός, καθιστᾷ αὐτήν, ἰδιαιτέρως ὑποκειμένην, ὅχι μόνον αὕτη νὰ προσκόπῃ, ἐν ταῖς προσπαθείαις αὐτῆς πρὸς ἐπίδειξιν ἀλλὰ τείνει ἐπίσης, εἰς τὸ νὰ κάμνῃ καὶ ἄλλους νὰ προσκόπτωσι. Διότι ὅταν μία τοιαύτη ἐξωκεῖλῃ ἐκ τῆς τροχιάς αὐτῆς, πρέπει νὰ εἶναι βεβαία, ὅτι ὁ Σατανᾶς θὰ τῇ προμηθεύσῃ νόθον ἔλαιον

—διὰ τοῦ ψευδοῦς φωτὸς τοῦ ὁποίου, πιθανὸν πολλοὶ νὰ ἀποστραφῶσιν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Ἀπόστολος προτρέπει—«μὴ γίνεσθε πολλοὶ διδάσκαλοι, ἀδελφοί, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληφόμεθα (οἱ διδάσκαλοι)». (Ἰάκ. γ' 1) —τοῦτο δὲ γίνεται ἀκόμη ἰσχυρότερον, ὅταν ἐφαρμόζηται εἰς τὰς ἀδελφάς. Πραγματικῶς δὲ ὁ κίνδυνος μὲ αὐτὰς εἶναι τόσον μέγας, ὥστε οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ὑποδεικνύεται ὡς διδάσκαλος, καὶ καθὼς ὁ Ἀπόστολος διδάσκει· «γυναικὶ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ». —Α' Τιμ. 6' 11,12.

Ἡ πλήρης ἐμφάσεως καὶ σαφὴς αὕτη διακήρυξις, δὲν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅμως ὡς σημαίνουσα, ὅτι αἱ ἀδελφαὶ τῆς νέας κτίσεως, δὲν δύνανται νὰ μεταδώσωσιν εὐλογίαν τινά, διὰ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ ἴδιος Ἀπόστολος, ἀναφέρεται λίαν εὐσεβάστως περὶ τινων εὐγενῶν γυναικῶν, τῆς ἡμέρας αὐτοῦ, ὡς β ο η θ ῶ ν ἐν τῇ διακονίᾳ. Παραδείγματος χάριν ἀναφέρει περὶ τῆς Πρισκίλλας καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὡς «συνεργῶν» καὶ «συμβοηθῶν» αὐτοῦ. (Ρωμ. ια' 3). Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι οὗτοι δὲν ἦσαν μόνον ἀπλοὶ ξενίζοντες, ὑποδεχθέντες τὸν Ἀπόστολον ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν, ἀλλὰ σημαίνει ὅτι ἐργάζοντο εἰς τὸ πρῶτιστον αὐτοῦ ἔργον, ὡς τοῦ διακόνου τοῦ Εὐαγγελίου. Εἰς τινὰ δὲ κατώτερον στίχον (6) ἀναφέρει κατὰ διάφορον τρόπον τὰς ὑπηρεσίας τῆς Μαρίας, λέγων· «Ἡ Μαριάμ πολλὰ ἐκοπίασε δι' ἡ μ ᾱ ς. Προφανῶς αὕτη δὲν ἦτο συνεργάτις. Αἱ πρὸς τὸν Ἀπόστολον ὑπηρεσίαι αὐτῆς, καὶ τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐπεθύμει νὰ ἀναγνωρίσῃ, ἦσαν προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι—ἴσως πλύσιμον καὶ ἐπιδιόρθωσις τῶν ἐνδυμάτων. Ἡ ὑπηρεσία ἀπεναντίας τῆς Πρισκίλλας ἀναφέρεται μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις, καθὼς καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Οὐρβανοῦ, (ἐδάφ. 9). Καὶ πράγματι ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀκύλλα, ἀναφέρεται μετὰ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τὸ συμπέρασμα εἶναι λογικόν, ὅτ' ἡ σύζυγος ἦτο πλέον ἐνεργητικὴ ἐκ τῶν δύο ὡς «συνεργός». Ἡ Τρύφαινα καὶ ἡ Τρυφώσα εἶναι δύο ἕτεραι ἀδελφαί, τῶν ὁποίων «ὁ κόπος ἐν Κυρίῳ» ἐντίμως ἀναφέρεται.

Πᾶσα παρεξήγησις τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, ἥτις θὰ ἀπέκλειεν πᾶσαν εὐκαιρίαν εἰς τὰς ἀδελφάς, ὅπως «κοπιᾶσωσιν ἐν Κυρίῳ» θὰ ἀπεδεικνύετο ἐσφαλμένη. Εἰς τὰς συναθροίσεις τῆς Ἐκκλησίας, (δύο ἢ τριῶν καὶ περισσοτέρων) πρὸς λατρείαν καὶ δοξολογίαν καὶ ἀμοιβαίαν ἐδραίωσιν, αἱ ἀδελφαὶ πρέπει νὰ λαμβάνωσι κατωτέραν τινὰ θέσιν, καὶ νὰ μὴ προσπαθῶσι νὰ γίνωσι διευθυνταὶ τάξεων, καὶ διδάσκαλοι.—ἐὰν πράττωσι ἄλλως πως, τὸ τοιοῦτον θ' ἀπετέλει αὐθεντίαν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς δι' ἄρπαγῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνδρὸς ὁ Κύριος, καὶ φυσικῶς καὶ κατ' ἐντολὴν ἐπέθεσε τὴν εὐθύνην τῆς κυβερνητικῆς διακονίας—ἀναμφιβόλως διὰ σοφοῦς τινὰς λόγους, εἴτε δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν πρὸς αὐ-

τοὺς εἶτε ὄχι.

Οἱ περιορισμοὶ τοῦ Ἀποστόλου προφανῶς ἀναφέρονται διὰ τὰς συναθροίσεις, ὡς περιγράφει ταύτας εἰς Α΄ Κορινθίους ιδ΄. Αἱ συναθροίσεις αὗται συμπεριλαμβάνουσι καὶ τὰς ἀδελφάς, αἵτινες βεβαίως συμμετέχουσιν εἰς πάσας αὐτῶν τὰς εὐλογίας—αἵτινες δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τοὺς ὕμνους. καὶ τὰς ᾠδὰς, καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ ἄσματα, καὶ εἰς τὰς προσευχάς, ἀπὸ οἵονδήποτε καὶ ἐὰν προσφέρονται αὗται. Ὁ Ἀπόστολος ἐπεθύμει νὰ ἐναποτυπώσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς τάξεως ἐν ταῖς συναθροίσεσιν, οὕτως ὥστε πάντες νὰ ἐπωφελῶνται περισσότερον, καὶ παρακινεῖ, καὶ συμβουλεύει, ὥστε νὰ μὴ ὁμιλῶσι καὶ προφητεύωσι πλέον τοῦ ἐνὸς ταῦτοχρόνως καὶ ὅτι πάντες οἱ ἄλλοι, πρέπει νὰ προσέχωσι, καὶ μὴ ὁμιλῶσι ταῦτοχρόνως. Καὶ ὅτι ὅχι περισσότεροι τῶν δύο ἢ τριῶν ρητορῶν, ἢ προφητῶν πρέπει νὰ λαλῶσιν εἰς μίαν συνάθροισιν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ προσδίδηται μεγάλη ποικιλία αἰσθημάτων εἰς μίαν συνεδρίασιν. Ὁμοίως δὲ καὶ πᾶς τις ὅστις θὰ ἤθελε νὰ ὁμηλήσῃ ἄγνωστον γλῶσσαν, ἔπρεπε νὰ ἐσιώπα, ἐὰν δὲν εὕρισκετό τις ὅπως διερμηνεύσῃ τὰς ἐκφράσεις αὐτοῦ ἐκεῖνας.

Αἱ γυναῖκες δὲν ἔπρεπε νὰ ὁμιλῶσι καθόλου εἰς τοιαύτας συναθροίσεις καίτοι ἔξω τῶν συναθροίσεων, ἢ εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν, αὗται ἠδύναντο «νὰ ἐρωτῶσι τοὺς συζύγους ἐαυτῶν» ἢ πλέον καταλλήλως τοὺς ἐαυτῶν ἄνδρας — αὗται δηλαδὴ ἠδύναντο νὰ ὑποβάλωσι τὰς γνώμας αὐτῶν, ἢ νὰ κάμωσιν ἐρωτήσεις διὰ μέσου τῶν ἀδελφῶν (ἀνδρῶν) τούτων, μετὰ τῶν ὁποίων εὕρισκοντο εἰς στενωτέραν σχέσιν—εἰς τοὺς συζύγους αὐτῶν, ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἢ πρὸς τοὺς ἀδελφούς πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ συνωμίλουν καθ' ὁδὸν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ των εἰς τοὺς οἴκους των, ἀπὸ τὰς συναθροίσεις κλπ. Ἡ λέθις οἶκος εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἔχει τὴν σημασίαν τῆς οἰκογενείας, ἢ φιλίας. Ἡ σημασία τούτου λοιπὸν εἶναι ἡ ἐξῆς· ὅς ὑποβάλωσι τὰς ἐρωτήσεις αὐτῶν, διὰ ἣν εἰς τοὺς ἄρρενας οἵτινες εἶναι γνωστοὶ εἰς αὐτάς. Προχωρῶν ὁ Ἀπόστολος λέγει· «οὐκ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς ὁ νόμος λέγει· —Α΄ Κορινθ. ιδ΄ 34-36.

Προφανῶς τινὲς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κορίνθου ἐπεδοκίμαζον τὴν ιδέαν τῶν «δικαιωμάτων τῆς γυναικός» ἀξιοῦντες, ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ δικαιώματα τῶν φύλων ἦσαν ἄνευ διακρίσεων. Ὁ Ἀπόστολος ὄχι μόνον ἀπορρίπτει τὴν ιδέαν ταύτην, ἀλλ' ἐπιπροσθέτως ἐλέγχει τὴν αὐθάδειαν αὐτῶν, οἵτινες ἐνόμιζον, ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐγκαταστήσωσι σύστημα μὴ ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου. Οἱ λόγοι του εἶναι οἱ ἐξῆς· —«Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος (τὸ ἄγγελμα) τοῦ Θεοῦ ἐξηλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; (λαβὼν τὴν ἀρχὴν του ἀφ' ὑμῶν). Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπι-

γινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι Κυρίου εἶ-
 διν ἐντολαί», —καὶ ὅχι ἀπλῶς προσωπικαί μου γνῶμαι καὶ ἰδιο-
 τροπία. Καὶ ἡμεῖς λοιπόν, ὅχι περισσότερον τῶν Κορινθίων πρέ-
 πει νὰ ἐξασκῶμεν τὰς ἰδίας ἡμῶν προτιμήσεις, ἢ κρίσεις ἐπὶ
 τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ νὰ κύπτωμεν πρὸ τῶν δηλώσεων τοῦ
 Ἀποστόλου, ὡς ἐντολῶν τοῦ Κυρίου. Ἐὰν τις θελήσῃ νὰ διαμφι-
 σβητήσῃ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀποστόλου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου,
 ἅς ἔχῃ τὰς συνεπείας του μόνος του, καὶ ἅς ἀπορρίψῃ τοῦτον ὡς
 Ἀπόστολον ἐπίσης.

Συμφώνως δὲ πρὸς ταῦτα, καλὸν εἶναι ὅπως ἐπιστήσωμεν τὴν
 προσοχὴν ἡμῶν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου ὁπότε ὠμίλει
 περὶ τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν χαρισμάτων τοῦ Κυρίου ἡμῶν—
 χρονολογουμένων ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς. «Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς
 μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς
 δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων
 εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». (Ἐφεσ. δ' 11,12). Τὸ χωρίον τοῦτο κατέχει ἑξοχὸν θέσιν, καὶ
 ἐκ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν, πόσον ἰδιαίτερος
 ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος σύρει τὴν γραμμὴν τοῦ φύλου
 μεταξὺ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπηρετῶν. οἵτινες ἐδόθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ.
 Ποῖα λοιπόν εἶναι τὰ συμπεράσματα ἡμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄνω
 χωρίον; Ἀποκρινόμεθα ὅτι τὸ ἄρθρον τ ο ὕ ς τὸ ὁποῖον ὑπάρ-
 χει πρὸ τῶν λέξεων ἀποστόλους, προφήτας, εὐαγγελιστάς, καὶ
 ποιμένας, δὲν ὑπάρχει ὅμως πρὸ τῆς λέξεως διδασκάλους, οἱ ὁποῖ-
 οὖ προφανῶς ἐπέχουσι θεοῖν «βοηθῶν» (Α' Κοριν. ιβ' 28) ἢ κατ'
 ἄλλον τινα τρόπον ἢ λέξις αὕτη εἶναι περιεκτικὴ ἀναφερομένη
 εἰς τοὺς ἄρρενας ἀποστόλους, ἄρρενας ρήτορας, ἄρρενας εὐαγγε-
 λιστάς, καὶ ἄρρενας ποιμένας, ὡς ὄντας π ά ν τ α ς διδασκά-
 λους.

Δέον νὰ παρατηρήσωμεν ἐν τούτοις ἐνταῦθα, ὅτι τὸ νὰ ἐπιστή-
 σῃ τὴν προσοχὴν τῆς συναθροίσεως, μία ἀδελφὴ, εἰς τοὺς
 λόγους τοῦ Κυρίου ἢ τῶν Ἀποστόλων, ἢ ἐπὶ οἵουδήποτε ἄλλου
 ζητήματος ὑπὸ συζήτησιν, χωρὶς νὰ δώσῃ τὰς ἰδίας ἑαυτῆς γνώ-
 μας, δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο διδασκαλία, οὔτε καὶ ὑπὸ οὐδεμίαν ἔννοιαν
 τῆς λέξεως ἀρπαγὴ τῆς αὐθεντίας τοῦ ἀνδρός, ἀπ' ἐναντίας δύ-
 νηται νὰ ἀναφέρῃ τοὺς λόγους τῶν ἀνεγνωρισμένων καὶ ἐξουσιο-
 δοτημένων διδασκάλων. Ὁμοίως δὲ διὰ μίαν ἀδελφὴν τὸ νὰ
 ἀναφέρῃ, ἢ νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς ἄλλους, τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ βι-
 βλίον ἐκ τῶν δημοσιεύσεων ἡμῶν ἅτινα εἶναι ἐπεξηγηματικὰ βοη-
 θήματα τῶν Γραφῶν, δὲν θὰ ἀπετέλει τοῦτο διδασκαλίαν ἐκ
 μέρους αὐτῆς, ἀλλ' ἐκ μέρους τοῦ ἀναφερομένου συγγραφέως
 Τοιουτοτρόπως παρατηροῦμεν ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Κυρίου προ-
 στατεύουσι τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, συγχρόνως δὲ παρέχουσι δαψιλεῖς
 προμηθείας διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Πάντες δέον νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν θείαν ἐντολήν, βεβαίως ὅμως οὐδεὶς θέλει κατανοήσῃ ταύτην, ἐκτὸς ἐὰν ἀναγνώσῃ, ὅτι εἰς τὴν Βιβλικὴν φρασεολογίαν, γυνὴ συμβολίζει τὴν ἐκκλησίαν, ἐνῶ ἀνὴρ συμβολίζει τὸν Κύριον, τὴν Κεφαλὴν ἢ Κύριον τῆς ἐκκλησίας. (Ἐφεσ. ε' 23. Α' Κορινθ. ια' 3). Καθὼς ἡ ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ διδάξῃ τὸν Κύριον, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ γυνὴ ἣτις συμβολίζει τὴν ἐκκλησίαν, δὲν πρέπει νὰ λάβῃ τὸ ἔργον τοῦ Διδασκάλου ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, ὅστις συμβολικῶς παριστᾷ τὸν Κύριον. Μὲ τὴν ιδέαν ταύτην ἐνώπιον τῶν διανοιῶν ἡμῶν, οὐδεμία ἀδελφὴ πρέπει νὰ νομίσῃ ἑαυτὴν καταπεφρονημένην, καὶ οὐδεὶς ἀδελφὸς πρέπει νὰ ἀλαζονευθῇ ὑπὸ τοῦ Γραφικοῦ τούτου κανονισμοῦ· μᾶλλον, πάντες πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν των ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ὁ μόνος διδάσκαλος, καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ δὲν πρέπει νὰ τολμῶσι νὰ ἐκφέρωσιν ἰδίαν ἑαυτῶν σοφίαν, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ παρουσιάξωσιν ἐνώπιον τῶν ἄλλων, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἡ Κεφαλὴ αὐτῶν προβάλλει ὡς ἀλήθειαν. Ἄς ἐφαρμόσωμεν λοιπὸν τὸ Γραφικὸν τοῦτο χωρίον (Α' Τιμόθ. 6' 11, 12) εἰς τὸν Κύριον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, οὕτως,—«Ἡ Ἐκκλησία ἅς μάθῃ νὰ σιωπᾷ, μετὰ πάσης ὑποταγῆς. Δὲν ἐπιτρέπω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ διδάσκῃ, οὔτε νὰ αὐθεντεῖ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ νὰ σιωπᾷ.

«ΚΑΤΑΚΑΛΥΠΤΕΣΘΩ»

Ἐπεδείξαμεν ἤδη (*) ὅτι ὁ μέγας ἀρχιερεὺς, ὅστις ὑπετύπου τὸν Χριστόν, τὸν Ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν, μόνος εἶχεν ἀκατακάλυπτον τὴν κεφαλὴν, ὁπότε ἦτο ἐνδεδυμένος τὴν ἱερατικὴν στολήν· καὶ ὅτι πάντες οἱ ὑφιερεῖς, οἵτινες ὑπετύπουν τὴν ἐκκλησίαν, «τὸ Βασίλειον ἱεράτευμα» ἔφερον καλύμματα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν καλούμενα «μιτρίδια». Ἡ διδασκαλία τοῦ τύπου τούτου, εὐρίσκεται ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ, πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου εἶδομεν διότι εἰς τὰς συναθροίσεις τῆς ἐκκλησίας τῆς νέας κτίσεως ὁ Κύριος, ὁ ἀντιτυπικὸς Ἀρχιερεὺς, παρίσταται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ἢ τὸ βασίλειον ἱεράτευμα ὑπὸ τῶν (θηλέων) ἀδελφῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀπόστολος λέγει ὅτι πρέπει νὰ φέρωσιν ὁμοίως καλύμματα τῆς κεφαλῆς, ὡς ἐνδείξεις τοῦ ἰδίου μαθήματος — τῆς ὑποταγῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν Κύριον. Ὁ Ἀπόστολος περιγράφει ταῦτα εἰς Α' Κορινθ. ια' 3-7 καὶ 10-15.

Τινὲς συνεπέρανον, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρει περὶ τῆς μακρᾶς κόμης τῆς γυναικὸς ἣτις ἐδόθη αὐτῇ ὑπὸ τῆς φύσεως ὡς κάλυμμα, τοῦτο ἐννοεῖ, ὅτι εἶναι ἀρκετόν, καὶ ὅτι οὐδὲν πλεόν τούτου ἀναγκαιοῖ. Τὸ 6ον ἐδάφιον ἀποδεικνύει καθαρῶς τὸ ἐναντίον—ἐννοεῖ ὅτι αἱ γυναῖκες ὅχι μόνον πρέπει νὰ ἀφίνωσι τὴν κόμην αὐτῶν νὰ αὐξάνῃ, καθόσον ἡ φύσις ἐπιτρέπει, ἀλλ' ὅτι, ἐπιπροσθέτως εἰς τοῦτο, πρέπει νὰ φέρωσι καὶ κάλυμμα, ὅπερ εἰς τὸ 10 ἐδάφιον λέγει, ὅτι τοῦτο εἶναι διὰ σημείον, ἢ συμβολικὴ ἀναγνώρισις τῆς ὑποταγῆς αὐτῆς, ἢ ὅτι εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν αὐθεντίαν τοῦ ἀνδρός· συμβολικῶς διδάσκον, ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἐκκλησία εὐρίσκεται ὑποταγμένη εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ ἀφήγησις (*) Ἰδὲ Σκιας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, σελ. 36.

τοῦ 4ου ἑδαφίου, φαίνεται κατὰ πρῶτον ὅτι ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ἀπαίτησιν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ τηρῶσι σιγὴν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Ἡ γνώμη ἡμῶν εἶναι ὅτι ἐνῷ εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας, αἱ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι μέρος δημόσιον εἰς αὐτάς, ἐν τούτοις εἰς τὰς κοινωνικὰς συναθροίσεις, πρὸς προσευχὴν, καὶ ὁμολογίαν, καὶ ὅχι πρὸς δογματικὴν διδασκαλίαν, οὐδὲν θὰ ὑφίστατο ἐμπόδιον διὰ τὰς ἀδελφάς, ὅπως συμμετάσχωσιν ἔχουσαι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν κεκαλυμμένας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς διαιωνίσεως τοῦ τυπικοῦ καλύμματος τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ὁ Ἀπόστολος προτρέπει τὴν ἐξακολούθησιν τούτου, ἀλλὰ δὲν προβάλλει τοῦτο ὡς θεῖαν ἐντολήν. Ἀπεναντίας προσθέτει: «Εἰ τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, (ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου) ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν (θετικὸν νόμον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ)». Δὲν πρέπει νὰ θεωρῇται τοῦτο ζωτικὸν ζήτημα, καίτοι πάντες οἵτινες ζητοῦσι νὰ κάμωσι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβολόγοι, καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, καθὼς καὶ εἰς ἕτερα ζήτήματα, ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν θὰ διακρίνωσι τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ ὡς συμβόλου. Αἱ λέξεις «διὰ τοὺς ἀγγέλλους» φαίνονται νὰ ἀναφέρονται, εἰς τοὺς ἐκλεγέντας πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, οἵτινες εἰδικώτερον παριστῶσι τὸν Κύριον, τὴν Κεφαλὴν εἰς τὰς ἐκκλησίας. — Ἀποκ. 6' 1.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ ἄνω, ὑποθέτομεν ὅτι ἡ μόνη ἐλευθέρωσις καὶ δυνατὴ ἐξήγησις, πλεον ἐλευθέρω ἐξηγούμενα πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἐμπνευσμένους λόγους τοῦ ἀποστόλου σχετικῶς πρὸς τὸ στάδιον τῆς ἐλευθερίας τῶν (θηλέων) ἀδελφῶν, εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐκκλησίας. Τὴν περὶ τούτου κρίσιν ἡμῶν παραθέτομεν ὧδε:

(1) Αἱ ἀδελφαὶ ἔχουσι τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπηρετῶν τῆς Ἐκκλησίας — πρεσβυτέρων καὶ διακόνων.

(2) Αἱ ἀδελφαὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς πρεσβύτεραι, ἢ διδασκάλισσαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διότι ὁ ἀπόστολος λέγει: «Δὲν ἐπιτρέπω εἰς γυναῖκα νὰ διδάσκη». (Α' Τιμ. 6' 12). Τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὡς σημαῖνον, ὅτι ἐμποδίζει τὰς ἀδελφάς ἀπὸ τῆς εἰς τὰς συναθροίσεις συμμετοχῆς αὐτῶν, αἵτινες δὲν ἔχουσι χαρακτηρὰ διδασκαλίας, ἢ κηρύγματος, καθὼς εἰς τὰς συναθροίσεις τῆς προσευχῆς, καὶ τῆς ὁμολογίας, μελέτας κατὰ τὸ σύστημα τῶν Βερροϊέων, κλπ., διότι ὁ Ἀπόστολος λέγει ὅτι ἐὰν αὕτη προσεύχεται, ἢ προφητεύῃ (ὁμιλεῖ) πρέπει νὰ ἔχη κεκαλυμμένην τὴν κεφαλὴν ὅπερ παριστᾷ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀναγνώρισιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Κύριος ὁ μέγας διδάσκαλος, εἰδικῶς παρίσταται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. (Α' Κορινθ. ια' 5, 7, 10). Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς διδασκαλία, διότι οὔτε οἱ ἀδελφοὶ οἵτινες συμμετέχουσιν εἶναι διδάσκαλοι, καθὼς ὁ Ἀπόστολος λέγει: «Μήπως εἶναι πάντες διδάσκαλοι;» Ὁχι, οἱ διδάσκαλοι ἢ οἱ πρεσβύτεροι, ἐκλέγονται εἰδικῶς πρὸς τοῦτο, καίτοι πάντοτε μεταξὺ τῶν ἁρρένων. Ἐφεσ. δ' 11. Β' Τιμ. 6' 24. Α' Κορινθ. ιβ' 28, 29.